

Dlouhodobý hmotný majetek a jeho sledování ve vybrané firmě

Kateřina Jelínková

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina Jelínková**
Osobní číslo: **M19153**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Dlouhodobý hmotný majetek a jeho sledování ve vybrané firmě**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Prostudujte odbornou literaturu a zpracujte teoretické poznatky z oblasti evidence a účtování dlouhodobého hmotného majetku.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybranou společnost.
- Analyzujte účetní postupy společnosti a způsob vykazování dlouhodobého hmotného majetku.
- Zhodnoťte získané výsledky a navrhněte patřičná doporučení vedoucí ke zlepšení v oblasti evidence a vykazování dlouhodobého hmotného majetku.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- FIELDS, Edward. *Essentials of Finance and Accounting for Nonfinancial Managers*. 3rd ed. New York: AMAZON, 2016, 336 s. ISBN 978-0-8144-3695-0. Dostupné také z <https://app.knovel.com/hotlink/pdf/id:kt01143663/essentials-finance-accounting/fixed-assets>
- HRUŠKA, Vladimír. *Účetní případy pro praxi 2021*. 6. vyd. Praha: Grada, 2021, 240 s. ISBN 978-80-271-3105-1.
- PRUDKÝ, Pavel a LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi*. 18. vyd. Olomouc: Anag, 2019, 352 s. ISBN 978-80-7554-219-9.
- SKÁLOVÁ, Jana, SUKOVÁ, Anna a spol. *Podvojně účetnictví 2021*. 27. vyd. Praha: Grada, 2021, 200 s. ISBN 978-80-271-3107-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zuzana Crhová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. května 2022**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Dlouhodobý hmotný majetek je nedílnou součástí výrobních podniků. V této práci je analyzován výrobní podnik Kovonax, s.r.o., který vlastní několik druhů dlouhodobého hmotného majetku. Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnocení evidence, účtování a stavu tohoto dlouhodobého hmotného majetku ve zmíněné společnosti. Kromě části, kde je analyzován podnik, obsahuje práce také teoretickou část, kde je dlouhodobý hmotný majetek vymezen dle jednotlivých zákonů, se kterými souvisí. V této práci je proveden literární průzkum, který je zaměřen na účtování související s pořízením, zařazením, odepisováním, vyřazením a inventarizací dlouhodobého hmotného majetku. Praktická část je potom zaměřena na stejné fáze majetku, tj. účtování od pořízení do vyřazení, a to jednotlivých druhů majetku, které se ve společnosti Kovonax, s.r.o. nacházejí. Kromě účtování jsou v práci popsány daňové dopady, které souvisí s dlouhodobým majetkem, a to hlavně co se týká rozdílů mezi účetními a daňovými odpisy. Dalším cílem je také zhodnocení podniku, porovnání účtování s platnou legislativou a následný návrh doporučení.

Klíčová slova: dlouhodobý hmotný majetek, pořízení, ocenění, odpisy, daňové dopady

ABSTRACT

Tangible fixed assets are an integral component of manufacturing companies. The productive company Kovonax, s.r.o. is analyzed in this work. The company owns several types of tangible fixed assets. The main goal of bachelor thesis is to evaluate record, accounting and condition of tangible fixed assets in the company. In addition to the part where the company is analyzed, the thesis also contains a theoretical part, where tangible fixed assets are defined according to the individual laws with which they are related. In this work, a literature survey is conducted. It is focused on accounting related to acquisition, classification, depreciation, disposal and inventory check of tangible fixed assets. The practical part is focused on the same phases of assets, accounting from acquisition to disposal of individual types of assets that are in Kovonax, s.r.o. In addition to accounting, the work describes the tax implications associated with fixed assets, especially in terms of differences between accounting and tax depreciation. Another goal is the evaluation of the company, comparison of accounting with legislation and subsequent recommendation.

Keywords: tangible fixed assets, acquisition, valuation, depreciation, tax effects

Ráda bych poděkovala svojí vedoucí paní Ing. Zuzaně Crhové, Ph.D., která mě vedla při psaní této bakalářské práce. Děkuji za čas strávený nad touto prací, za poznámky a připomínky, které mi pomohly práci dokončit.

Také bych chtěla poděkovat firmě Kovonax, s.r.o., konkrétně panu řediteli Ing. Zdeňkovi Šimčíkovi, který mi umožnil analyzovat jeho podnik a údaje z účetnictví použít při zpracování bakalářské práce. Taktéž paní účetní za čas strávený předáváním informací a konzultacemi nad účetnictvím firmy Kovonax s.r.o.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická, nahraná do IS/STAG, jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK.....	12
1.1 VYMEZENÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU.....	12
1.1.1 Dle občanského zákoníku.....	12
1.1.2 Dle české účetní legislativy.....	12
1.1.3 Dle zákona o daních z příjmů.....	12
1.2 POSTAVENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU.....	13
1.3 TYPY DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU.....	14
2 FÁZE DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU.....	19
2.1 POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU.....	19
2.1.1 Dlouhodobý hmotný majetek nabytý koupí.....	19
2.1.2 Dlouhodobý hmotný majetek nabytý bezúplatně.....	21
2.1.3 Dlouhodobý hmotný majetek vyrobený vlastní režíí.....	21
2.1.4 Dlouhodobý hmotný majetek pořízený formou leasingu.....	22
2.1.5 Dotace na pořízení majetku.....	23
2.2 OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU.....	24
2.2.1 Oceňování k okamžiku uskutečnění účetního případu.....	24
2.3 VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU.....	27
2.3.1 Prodej.....	27
2.3.2 Likvidace.....	28
2.3.3 Bezúplatný převod.....	29
2.3.4 V důsledku škody.....	29
2.4 ODPISOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU.....	29
2.4.1 Účetní odpisy.....	30
2.4.2 Daňové odpisy.....	32
3 INVENTARIZACE.....	35
4 TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ.....	36
5 ZÁKONNÉ REZERVY.....	37
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	38
6 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ SPOLEČNOSTI.....	39
6.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE.....	39
6.2 HISTORIE.....	39
6.3 ÚČETNÍ VÝKAZY SPOLEČNOSTI.....	40
6.4 LEGISLATIVA A VNITŘNÍ ÚČETNÍ SMĚRNICE.....	42
6.4.1 Pořízení a oceňování.....	43

6.4.2	Odpisování	43
6.4.3	Inventarizace majetku	44
7	DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	46
8	ÚČTOVÁNÍ KONKRÉTNÍCH DRUHŮ MAJETKU.....	49
8.1	ELEKTRICKÝ OHÝBACÍ STROJ	49
8.2	SVAŘOVACÍ AUTOMAT	52
8.3	PRŮMYSLOVÁ BUDOVA Č. 2.....	53
8.4	POZEMKY	55
9	DOPORUČENÍ.....	57
11	ZÁVĚR.....	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	67
	SEZNAM TABULEK.....	68
	SEZNAM PŘÍLOH.....	69

ÚVOD

Dlouhodobý hmotný majetek je nepostradatelnou složkou podnikatelských organizací. Téměř každá účetní jednotka vlastní dlouhodobý hmotný majetek, zvláště, pokud se jedná o výrobní firmu. Ale jeho správné zařazení a účtování dělá mnohdy firmám větší problém, než by se čekalo.

Tato bakalářská práce je zaměřená právě na analýzu a sledování dlouhodobého hmotného majetku v podniku, konkrétně ve firmě Kovonax, s.r.o., která je firmou výrobní se zaměřením na výrobu kovového nábytku. Cílem práce je potom pomocí tohoto sledování a analýzy právních úprav zhodnocení evidence, účtování a stavu dlouhodobého hmotného majetku v podniku Kovonax, s.r.o.

Teoretická část seznamuje s vymezením pojmu „dlouhodobý hmotný majetek“, popisuje druhy dlouhodobého hmotného majetku, konkretizuje způsoby jeho pořízení, oceňování, způsoby účetních a daňových odpisů a možnosti vyřazení majetku. Dlouhodobý hmotný majetek vymezuje jak z pohledu účetního, tak i daňového. Taktéž seznamuje s odpisy daňovými i účetními a charakterizuje způsoby jejich použití. Teoretická část je ale hlavně zaměřena na účtování a vykazování majetku v účetnictví a s tím související inventarizací a technické zhodnocení. Teoretická práce je psána v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů a vyhláškou č. 504/2002 Sb. pro podnikatele, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví.

Informace v praktické části jsou získány z firmy Kovonax s.r.o., která sídlí v Bystřici pod Hostýnem. Tato část práce pojednává o tom, jak tato účetní jednotka vykazuje dlouhodobý hmotný majetek. V první řadě nás seznamuje s firmou, jejími vnitřními účetními směrnici a normami. Je zde také provedena finanční analýza podniku a pak už seznámení s druhy dlouhodobého hmotného majetku, které účetní jednotka vlastní či je užívá. V neposlední řadě jsou v práci popsány konkrétní druhy majetků, jejich pořízení, ocenění, účtování o případném technickém zhodnocení, poskytnutí dotací, inventarizaci, odpisování a vyřazení. Jsou zde také popsány konkrétní účty, s kterými účetní jednotka pracuje a vymezeny případné chyby. Veškeré informace jsou získány z vnitřních účetních směrnic firmy Kovonax s.r.o., z konzultací s účetní ve firmě, z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy k účetní závěrce, které jsou veřejně dostupné.

Závěr praktické části je ponechán na doporučení, jehož obsah je získán z předchozí analýzy podniku Kovonax s.r.o. v této bakalářské práci.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení evidence, účtování a stavu dlouhodobého hmotného majetku ve společnosti Kovonax, s.r.o. a následné zhodnocení podniku a návrh doporučení, které vede ke zlepšení v dané oblasti.

K tomuto cíli je potřeba analýza právních úprav, které se zabývají účtováním dlouhodobého hmotného majetku a jeho vykazováním. Teoretická část je zpracována pomocí rešerše, ke které je použit zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, odborných knih a článků, které se zabývají problematikou procesu pořizování, oceňování, odpisování, vyřazování a s tím souvisejícím účtováním dlouhodobého hmotného majetku.

Zároveň je také potřeba analýza výrobního podniku a sběr dat týkající se dlouhodobého hmotného majetku. Praktická část je zpracována pomocí informací získaných ve firmě ve formě osobních konzultací s účetní ohledně účtování a vykazování dlouhodobého hmotného majetku. Informace jsou získány také z vnitřních účetních směrnic účetní jednotky a z veřejně dostupných účetních výkazů – rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy k účetní závěrce. Účetní výkazy jsou zkoumány za období let 2015–2020 a informace z osobních konzultací se týkají celého období od vzniku podniku, tj. 1992 až po současnost.

Na základě dílčích analýz je třeba provést celkové zhodnocení výrobního podniku a rozhodnout, zda se v evidenci nachází nějaké nedostatky. Díky rozboru potom následuje vhodné doporučení pro podnik, které vede ke zlepšení v oblasti dlouhodobého hmotného majetku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK

1.1 Vymezení dlouhodobého hmotného majetku

S dlouhodobým hmotným majetkem se nejčastěji setkáme v zákoně o daních z příjmů, v zákoně o účetnictví, ale také v občanském zákoníku nebo v zákoně o DPH. Ráda bych proto v této kapitole přiblížila majetek v jednotlivých vymezeních. (Nigrin, 2020 s. 13)

1.1.1 Dle občanského zákoníku

Nejprve bych chtěla vymezit pojem „hmotná věc“. Podle §496 zákona č. 89/2012 občanského zákoníku se za hmotnou věc považuje „ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu“. Nigrin (2020) ve své knize vysvětluje, že je to tedy něco, na co si můžeme sáhnout.

1.1.2 Dle české účetní legislativy

Dlouhodobý hmotný majetek upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláška č. 500/2002 Sb. Za dlouhodobý hmotný majetek je považována položka aktiv, která podniku přinese ekonomický prospěch a jeho doba využitelnosti je delší než 12 měsíců. Rozhodující je i výše jeho ocenění, kterou si stanoví účetní jednotka ve vnitřních předpisech.

Další podmínky pro vykázání majetku v rozvaze:

1. Účetní jednotka musí být vlastníkem majetku
2. Hmotný majetek má fyzickou podobu, což znamená, že na něj lze sáhnout
3. Je ocenitelný v penězích
4. Majetek musí být využíván k činnosti, pro kterou byla firma založena (Novotný, 2007, s. 5)

Vyhláška ani výše zmíněný zákon přímo nevysvětluje pojem „dlouhodobý hmotný majetek“. Ale §7 vyhlášky č. 500/2002 Sb. vymezuje konkrétní druhy DHM. Toto vymezení komentuji níže v kapitole 1.3 typy dlouhodobého hmotného majetku.

1.1.3 Dle zákona o daních z příjmů

Zákon o daních z příjmu vymezuje hmotný majetek v §26. Zákon definuje pouze pojem hmotný a nehmotný majetek, nikoli dlouhodobý a krátkodobý. Tento zákon definuje vstupní cenu, která je nově od 1.1.2021 80 000 Kč a jejich provozně-technická funkce by měla být delší než 1 rok.

Zvýšení hranice pro vznik hmotného majetku bylo možné volitelně uplatnit již na majetek pořízený od 1.1.2020 a na technické zhodnocení dokončené v roce 2020 a povinně je uplatňováno na majetek pořízený od 1.1.2021. Majetek pořízený do roku 2020 stále podléhá hranici 40 000 Kč. (Skálová, Suková a kol., 2022, s. 42)

V pojetí mezi zákonem o účetnictví a zákonem o daních z příjmů vznikají rozdíly. Tyto rozdíly jsou dále popsány níže v následujících kapitolách.

1.2 Postavení dlouhodobého majetku

a) V rozvaze

Rozvaha je jedním z hlavních účetních výkazů českého účetnictví. Poskytuje informace o finanční situaci podniku za dané a minulé účetní období. Je vyjádřením finančního zdraví podniku. Rozvaha představuje dvě části, a to aktiva a pasiva. Aktiva představují zdroje účetní jednotky s určitou ekonomickou hodnotou, od kterých podnik očekává budoucí ekonomický prospěch. Pasiva představují zdroje financování majetku. (Knápková, 2017, s.80)

Aktiva jsou rozdělena na dvě části – dlouhodobý majetek a oběžná aktiva. Část označená písmenem B - Dlouhodobý majetek se dělí na dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Položky aktiv jsou rozděleny na běžné a minulé období. Běžné období se dále dělí na 3 sloupce – brutto, korekci a netto. Brutto u položky dlouhodobého hmotného majetku představuje původní hodnotu, kterou měl majetek v době svého pořízení. Sloupec korekce je snížení brutto hodnoty, což mohou představovat odpisy nebo opravné položky. A netto představuje současnou hodnotu majetku čili brutto hodnotu sníženou o korekci. (Paseková, 2007, s. 28)

Dlouhodobý hmotný majetek je v rozvaze označován pod písmenem B II., který se dále dělí na B II. 1. Pozemky a stavby, B II. 2. Hmotné movité věci, B II. 3. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku, B II. 4. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek, kam patří pěstitelské celky trvalých porostů, dospělá zvířata a jejich skupiny, B II. 5. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek.

Rozvaha se vytváří v určitém okamžiku, zpravidla na konci účetního období (jednou ročně). Může se ale také vytvářet čtvrtletně či měsíčně. (Fields, 2016, s. 22)

b) Ve výkazu zisku a ztráty

Kromě rozvahy lze operace související s dlouhodobým hmotným majetkem nalézt také ve výkazu zisku a ztráty. Tento výkaz se dělí na náklady a výnosy. Výnosy lze definovat jako výkony vyjádřené v peněžní hodnotě, které podnik díky své činnosti získal a nezáleží na tom, zda tato hodnota již byla inkasována. Ve výkazu zisku a ztráty jsou označeny pod římskými číslicemi I.-VII. Náklady představují peněžní částku, kterou účetní jednotka vynaložila na dosažení výnosů. I v tomto případě však nemusí dojít k zaplacení. Položky nákladů jsou ve výkazu zisku a ztráty zobrazeny pod písmeny A-M. (Prokúpková, Svoboda, 2014, s. 50)

První položkou, která souvisí s dlouhodobým hmotným majetkem je nákladová položka pod písmenem E (úpravy hodnot z provozní oblasti), konkrétněji E.1 (úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku). Tato položka se dále dělí na úpravy trvalé a dočasné. Dle §24a vyhlášky k podvojnému účetnictví pro podnikatele, úpravy hodnot trvalého charakteru představují odpisy majetku a úpravy dočasné zahrnují opravné položky k tomuto majetku.

Další položkou je řádek s římskou číslicí III. – Ostatní provozní výnosy, který se dále dělí na položku III. 1 - Tržby z prodaného dlouhodobého majetku. Tato položka představuje výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku.

c) V příloze k účetní závěrce

Příloha doplňuje informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Informuje o činnosti podniku a metodách, které účetní jednotka použila. (Bartušková, © 2021)

Kromě jiného obsahuje také přílohu k dlouhodobému majetku, kde popisuje, jaké metody použila účetní jednotka pro výpočet odpisů. Obsahuje také informace o rezervách tvořených na opravy dlouhodobého hmotného majetku, o opravných položkách či o leasingu. (Prokúpková, Svoboda, 2014, s. 54)

1.3 Typy dlouhodobého hmotného majetku

Zákon o účetnictví dělí dlouhodobý hmotný majetek na dvě části – majetek odpisovaný a neodpisovaný.

Odpisovaný majetek je takový majetek, který časem ztrácí svou hodnotu, tzn. opotřebovává se. Jeho vstupní cena proto musí být dle doby životnosti odepisována. Odpisy jsou blíže charakterizovány v kapitole 2.4.

a) Samostatné hmotné movité věci

Prvním druhem odpisovaného majetku jsou samostatné hmotné movité věci. Podle zákona o účetnictví musí splňovat výši ocenění, kterou si účetní jednotka stanovila ve svých vnitřních předpisech. Jak již bylo zmíněno v kapitole 1.1, tato cena je rozhodující při zařazování věci do dlouhodobého hmotného majetku. Samostatné movité věci by měla účetní jednotka využívat déle než 1 rok. Od 1. ledna 2021 se změnila vstupní cena pro samostatné movité věci podle zákona o daních z příjmů, která nově činí 80 000 Kč a jeho provozně-technická funkce je delší než jeden rok. (Ryneš, 2022, s. 107-108)

Pokud majetek nespĺňuje tyto dvě podmínky, nejedná se o dlouhodobý hmotný majetek, ale považuje se za drobný hmotný majetek nebo je účtován přímo do nákladů na účet 501 – Spotřeba materiálu. Do samostatných movitých věcí dále nezařazujeme zásoby, které sice splňují definici hmotného majetku, ale které jsou koupeny k dalšímu prodeji či k úpravě do podoby zásoby. (Prudký, Lošťák, 2019, s. 14-21)

Hmotné movité věci a operace s nimi související se účtují v rámci účtové skupiny 022 – Samostatné hmotné movité věci a jejich soubory. (Hruška, 2021, s. 25)

Pokud je podnik plátcem DPH, musí daň od celkové hodnoty DHM odečíst a poté podle hodnoty majetku bez DPH zařadit. Čili plátce se řídí podle ceny bez DPH a vstupní cena se rovná hodnotě bez daně. U neplátce DPH se vstupní cena rovná hodnotě pořizovaného majetku i s DPH. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 14-21)

Do hmotného majetku jsou také zařazovány soubory hmotných movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením. Do této skupiny se řadí jak celky, tak jen dílčí části.

Podle Prudkého a Lošťáka (2019, s. 14-21) se do samostatných movitých věcí zařazují mimo jiné výrobní zařízení, zařízení sloužící k provozování služeb nebo účelová zařízení, která se stavbou netvoří jeden funkční celek. Dále sem lze zařadit např. trezory, nábytek k výrobním účelům či k provozování služeb, anténní systémy či zařízení kuchyní.

b) Stavby

Do odpisovaného majetku lze dále zařadit stavby. Věci tohoto charakteru jsou hmotným majetkem vždy bez ohledu na vstupní cenu a dobu použitelnosti. Do této kategorie se řadí i dočasná stavba. Tou se rozumí stavba, která je na určitém území pouze na určitou dobu dle

nařízení obecního úřadu. Takovou dočasnou stavbou může být například garáž či zařízení staveniště. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 24)

I v této kategorii se nachází stavby, které mají charakter zásob. Jde o nakoupené či vyrobené stavby určené k prodeji nebo nemovitost, která není používána a pronajímána. Taková stavba nepatří do skupiny hmotného majetku.

Do kategorie staveb patří zejména:

Domy a jednotky, Občanský zákoník definuje jednotku jako byt. „*Jako prostorově oddělenou část domu a podíl na společných částech nemovité věci vzájemně spojené a neoddělitelné.*“ (Česko, © 2012)

Dále sem patří důlní dílna a důlní stavby pod povrchem, vodní díla a jiná stavební díla, právo stavby, otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť a technická rekultivizace, právo stavby (Sedláček a kol., 2017, s. 63)

O stavbách se dle českých účetních standardů účtuje v rámci účtové skupiny 021 – Stavby.

c) Pěstitelské celky trvalých porostů

Do dlouhodobého hmotného majetku odpisovaného jsou zařazovány, bez ohledu na vstupní cenu a zda již dosáhly plodnosti, pěstitelské celky trvalých porostů. Podmínkou je akorát doba plodnosti delší než 3 roky. Takovým majetkem jsou:

- a) Sady ovocných stromů, které jsou vysázeny na pozemku větším než 0,25 ha a to při počtu minimálně 90 stromů na jeden ha.
- b) Sady ovocných keřů, které jsou vysázeny také na pozemku větším než 0,25 ha, při počtu minimálně 1000 keřů na jeden ha
- c) Trvalé porosty vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí (Ryneš, 2022, s. 108)

Pěstitelské celky mají účtovou skupinu 025 – Pěstitelské celky trvalých porostů. (Hruška, 2021, s. 25)

d) Dospělá zvířata a jejich skupiny

V této kategorii odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku se jedná o dospělá zvířata, která účetní jednotka drží k chovu a jinému hospodářskému využití. Ke splnění kategorizace do dlouhodobého hmotného majetku musí účetní jednotka využívat zvířata déle než jeden rok a jejich vstupní cena musí odpovídat stanovené ceně účetní jednotky. Podle zákona o daních z příjmu jde o částku 80 000 Kč. (Sedláček a kol., 2017, s. 64)

O tomto majetku účtujeme v účtové skupině 026 – Dospělá zvířata a jejich skupiny. (Hruška, 2021, s. 25).

e) Jiný dlouhodobý hmotný majetek

Do této kategorie se dle Prudkého a Lošťáka (2019, s. 27) řadí:

- a) Technické zhodnocení nezvyšující vstupní a zůstatkovou cenu hmotného dlouhodobého majetku
- b) Výdaje na otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť – u této kategorie se nejedná o výdaje zvyšující vstupní či zůstatkovou cenu již evidovaného majetku.
- c) Technické rekultivace – součástí jsou pouze stavby, které slouží k provedení rekultivace a tato rekultivace nemůže zvýšit cenu pozemku. Technickou rekultivací se rozumí úprava terénu, převozy a manipulace zemin.
- d) Právo stavby u poplatníka, který nevede účetnictví
- e) Výdaje související s finančním leasingem – pokud účetní jednotka kupuje majetek na finanční leasing, mohou u něj vzniknout výdaje související s leasingem – vznik jiného majetku, který v úhrnu se sjednanou cenou přesahuje částku určenou účetní jednotkou k zařazení majetku do skupiny dlouhodobého hmotného majetku.

Informace o jiném dlouhodobém hmotném majetku se nachází na účtu 029 – Jiný dlouhodobý hmotný majetek. (Hruška, 2021, s. 25)

Neodpisovaný majetek neztrácí s časem svoji hodnotu. Někdy se dokonce časem hodnota majetku zvyšuje. Mezi neodpisovaný majetek zařazujeme pozemky a umělecká díla. Neodpisovaný majetek není podle zákona o daních z příjmu vymezen jako hmotný majetek.

a) Pozemky

Jde o pozemky, na kterých nerostou plodonosné stromy, keře a réva, které jsou vykazovány na samostatném odpisovaném účtu „pěstitelské celky trvalých porostů.“

V této kategorii jde o lesy a okrasné dřeviny. (Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály, © 2017)

Pozemky mají dle českých účetních standardů účtovou skupinu 031 – Pozemky. (Hruška, 2021, s. 31)

b) Umělecká díla a sbírky

Do této skupiny neodpisovaného majetku patří umělecká díla, která nejsou součástí stavby, drahé kovy a kameny a předměty z nich či kulturní památky.

V případě tohoto majetku, je podle českých účetních standardů používán účet 032 – Umělecká díla a sbírky. (Portál Pohoda, © 2022)

2 FÁZE DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU

Při pořizování dlouhodobého majetku je třeba zaměřit se na pár otázek, aby ho účetní jednotka správně zaúčtovala, určila správnou cenu pořízení a následně správně zařadila.

2.1 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku

Při pořízení majetku je každá účetní jednotka povinna provést určité úkony a vystavit příslušné doklady k prokázání správného pořízení majetku v účetnictví. (Nigrin, 2020, s. 15)

O pořízení dlouhodobého hmotného majetku se účtuje na účtech skupiny 04 – Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, konkrétně na účet 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku nebo přímo na příslušné účty účtových skupin 02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný nebo 03 – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný se souvztažným zápisem na ostatních účtech, které jsou uvedeny u konkrétních druhů pořízení. (Sedláček a kol., 2017, s. 71)

2.1.1 Dlouhodobý hmotný majetek nabytý koupí

U pořízení koupí je potřeba se zaměřit na to, zda je majetek pořízen z vlastních zdrojů - hotově či na fakturu. V každém případě je dodavatel povinen vystavit (daňový) doklad. Nebo může být majetek pořízen ze zdrojů cizích, a to nejčastěji formou úvěru. (Nigrin, 2020, s.15)

a) Za hotové

Pořízení majetku koupí za hotové se účtuje na příslušný účet pořízení a na účet pokladny či bankovního účtu. Pokud s pořízením nesouvisí další náklady, lze majetek zaúčtovat přímo na konkrétní účty majetku. U pořízení koupí je povinnost vystavit pokladní výdajový doklad na konkrétní částku a tento doklad založit do své evidence. Následně se musí u majetku vystavit inventární karta a zařadit majetek do příslušné odpisové skupiny a stanovit plán odpisování. (Prudký, Lošťák, 2019, s. 53)

V tabulce č. 1 jsou popsány postupné účetní operace, které jsou spojeny s nákupem za hotové.

Tabulka 1 Pořízení DHM za hotové

Č.	Popis účetní operace	MD	D
1.	Pořízení majetku za hotové	042 – Pořízení DHM	211 – Pokladna
2.	DPH	343 – DPH	211 – Pokladna
3.	Zařazení majetku na sklad	02X, 03X	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Skálová, Suková a kol., 2021, s. 40

b) Na fakturu

U pořízení majetku koupí na fakturu se účtuje taktéž na příslušný účet pořízení nebo přímo na konkrétní účty majetku, ale na druhé straně se účtuje na účet dodavatelů. Tento účet se po zaplacení vynuluje. Dodavatel je povinen vystavit fakturu a účetní jednotka, která majetek pořizuje, musí udělat zápis do knihy závazků.

Pokud se jedná o plátce DPH, je povinností firmy zaúčtovat také DPH.

V tabulce č. 2 je popsán postup účtování. (Prudký, Lošťák, 2019, s. 53)

Tabulka 2 Pořízení DHM na fakturu

Č.	Popis účetní operace	MD	D
1.	Pořízení majetku na fakturu	042 – Pořízení DHM	321 – Dodavatelé
2.	DPH	343 – DPH	321 – Dodavatelé
3.	Zařazení majetku na sklad	02X, 03X	042 – Pořízení DHM
4.	Zaplacení závazku	321 – Dodavatelé	221 – BÚ

Zdroj: Prudký, Lošťák, 2019, s. 53

Koupí lze majetek pořídit i ze zahraničí. Jak z Evropské unie, tak i mimo ni. V tomto případě se pořízení účtuje stejným způsobem, ale je zapotřebí zaúčtovat také clo. A to na účet 379 – Jiné závazky. Kromě toho je také potřeba přepočítat hodnotu majetku na českou korunu. (Prudký, Lošťák, 2019, s. 53)

c) Na úvěr

Co se týče nákupu majetku na úvěr, k převodu vlastnického práva dochází podle kupní smlouvy většinou již předáním předmětu. Po nabytí vlastnického práva ale ještě dochází k zajišťovacímu převodu práva na úvěrovou společnost a toto zajištění trvá většinou až do okamžiku, než je úvěr splacen. Aby mohla účetní jednotka majetek používat a taktéž i

odepisovat, uzavírá se s úvěrovými společnostmi smlouva o výpůjčce, která bývá bezplatná. (Nigrin 2020, str. 15)

Při této formě pořízení účetní jednotka uzavírá s úvěrovou společností smlouvu o úvěru, ve které je vytvořen tzv. splátkový kalendář. Daná smlouva se zaúčtuje jako závazek na účet 461 – Dlouhodobé úvěry nebo 231 – Krátkodobé úvěry proti účtu 321 - Dodavatelé. V některých případech se ale také stává, že banka neplatí přímo dodavateli, ale peníze zašle věřiteli na bankovní účet. (Portál Pohoda, © 2022)

2.1.2 Dlouhodobý hmotný majetek nabytý bezúplatně

Ve většině případů jde o pořízení majetku formou daru. Může jít ale také o dědictví, přijetí odkazu nebo majetku vydaného podle zvláštních předpisů aj.

Tento majetek může být osvobozen od daně z příjmů nebo ne být předmětem daně vůbec. Takový majetek je potom vyloučen z daňového odpisování. Dar může být osvobozen od daně z příjmů v tom případě, splní-li podmínky pro osvobození uvedené v zákoně o daních z příjmu.

Pořízení majetku bezúplatně se účtuje na výnosový účet 648 – Ostatní provozní výnosy. Tabulka č. 3 detailně popisuje účtování o nabytí majetku bezúplatně. (Prudký, Lošťák, 2019, s. 54-55)

Tabulka 3 Nabytí majetku bezúplatně

Č.	Popis účetní operace	MD	D
1.	Pořízení majetku bezúplatně	042 – Pořízení DHM	648 – Ostatní provozní výnosy
2.	Zařazení majetku na sklad	02X, 03X	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Prudký, Lošťák, 2019, s. 54-55

2.1.3 Dlouhodobý hmotný majetek vyrobený vlastní režii

Podle zákona o DPH jde o „majetek, který plátce vyrobil, postavil nebo jinak vytvořil, a to v rámci svých ekonomických činností“.

Může jít o:

Majetek, který si firma zhotovila sama (např. budova)

Majetek, na který si firma pronajala dodavatele

O technické zhodnocení na tomto majetku

Jak popisuje tabulka č. 4, u tohoto pořízení účtujeme přes účet aktivace vnitropodnikových služeb. (Prudký, Lošťák, 2019, s. 54)

Tabulka 4 DHM pořízený ve vlastní režii

Č.	Popis účetní operace	MD	D
1.	Pořízení majetku ve vlastní režii	042 - Pořízení DHM	588 - Aktivace DHM
2.	Zařazení majetku na sklad	02X, 03X	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Prudký, Lošťák, 2019, s. 54

2.1.4 Dlouhodobý hmotný majetek pořízený formou leasingu

Jde o pořízení majetku formou finančního leasingu. Finanční leasing znamená určitou formu pronájmu majetku, kdy do splacení částky je majetek ve vlastnictví pronajímatele a po splacení dohodnuté částky přechází majetek do vlastnictví nájemce. Pronajímatel je ve smlouvě zavázán prodat ke konci uplynutí smlouvy daný majetek.

Ve smlouvě je také ujednáno, na jak dlouho se majetek pronajímá, než vstoupí do majetku účetní jednotky. Tato doba se odvíjí od doby daňových odpisů, jak stanovuje zákon o daních z příjmů.

U majetku zařazeného v první odpisové skupině se majetek pronajímá minimálně 36 měsíců.

Ve druhé odpisové skupině 54 měsíců.

U třetí odpisové skupiny 114 měsíců.

U nemovitostí 30 let.

Tato doba se začne počítat od předání věci. (iÚčto.cz, © 2022)

Ve většině případů se u finančního leasingu vyskytuje akontace, což znamená částečná platba předem neboli nevratná záloha. Dále je pak ve smlouvě sepsán leasingový kalendář, který představuje měsíční splátky (nájemné). (iÚčto.cz, © 2022)

Často se u leasingu objevuje také záloha na kupní cenu, tj. splátka, která se převádí do pořizovací ceny až po skončení leasingu a do nákladů se promítá formou odpisů.

Majetek pořízený formou leasingu je nutno do doby odkoupení účtovat pouze na podrozvahových účtech. O leasingu má účetní jednotka povinnost účtovat na účty časového rozlišení. Pokud je nájemné hrazeno předem, používá se účet 381 – Náklady příštích období. Lze úplatu také platit zpětně, tato operace se poté účtuje na 383 – Výdaje příštích období. Tyto operace jsou popsány v tabulce č. 5. (Prudký, Lošťák, 2019, s. 56-57)

Tabulka 5 Finanční leasing

Č.	Popis účetní operace	MD	D
1.	Předpis akontace	381 – Náklady příštích období	325 – Ostatní závazky
2.	DPH	343 – DPH	325 – Ostatní závazky
3.	Předpis splátky	381 – Náklady příštích období	325 – Ostatní závazky
4.	Úhrada akontace a splátky	325 – Ostatní závazky	221 - BÚ
5.	Úhrada zálohy na kupní cenu + DPH	052 – Poskytnuté zálohy na DHM 343 - DPH	221 - BÚ
6.	Uplatnění poměrné části nájemného do nákladů	518 – Ostatní služby	381 – Náklady příštích období
7.	Nákup předmětu leasingu + DPH	042 – Pořízení DHM 343 - DPH	321 - Dodavatelé
8.	Zúčtování zálohy na kupní cenu	325 – Ostatní závazky	052 – Poskytnuté zálohy na DHM

Zdroj: Prudký, Lošťák, 2019, s. 56-57

2.1.5 Dotace na pořízení majetku

Dotace je upravena dle zákona 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a vyhláškou č. 500/2002 Sb. Rozumí se jí bezúplatné plnění poskytnuté ze státního rozpočtu, evropského rozpočtu nebo jiného fondu poskytnuté ke konkrétnímu účelu. (MáDáti, © 2022)

Dotace se dělí na provozní a investiční. Provozní slouží k úhradě nákladů a investiční právě k pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

O dotaci by se mělo poprvé účtovat tehdy, až účetní jednotka s jistotou ví, že bude dotace poskytnuta. O nároku na dotaci se účtuje na vrub účtové skupiny 37 – Jiné pohledávky a závazky a ve prospěch účtové skupiny 34 – Zúčtování daní a dotací. Detailnější účtování je popsáno v tabulce č. 6 (dReport, © 2020)

Od pořizovací ceny nebo vlastních nákladů majetku se následně k datu rozhodnutí o dotaci odečte částka rovnající se výši dotace, a proto se k tomuto datu musí také upravit odpisový plán. (Nigrin 2020 s. 20)

Tabulka 6 Dotace

Č.	Popis účetní operace	MD	D
1.	Faktura od dodavatele	042 – Pořízení DHM	321 - Dodavatelé
2.	Příslib dotace	378 – Jiné pohledávky	346 – Dotace ze SR
3.	Příjem dotace	221 – BÚ	378 – Jiné pohledávky
4.	Zúčtování dotace	346 – Dotace ze SR	042 – Pořízení DHM
5.	Zařazení majetku do užívání	022 – SMV	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Prudký a Lošťák, 18. akt. vyd., s. 78

2.2 Oceňování dlouhodobého hmotného majetku

Dlouhodobý hmotný majetek bývá v průběhu účetního období oceňován k okamžiku uskutečnění účetního případu (tzn. ke vzniku pořízení majetku), k rozvahovému dni nebo k jinému okamžiku. Při ocenění majetku záleží na tom, jak byl majetek pořízen. Způsoby oceňování jsou uvedeny ve vyhlášce pro podnikatele k zákonu o účetnictví. (Sedláček a kol., 2017, str. 66)

2.2.1 Oceňování k okamžiku uskutečnění účetního případu

Aby účetní jednotka správně uplatnila odpisy hmotného majetku, musí správně tento majetek také ocenit vstupní cenou, ze které se odpisy provádějí. K okamžiku uskutečnění účetního případu je majetek oceňován pořizovací cenou, vlastními náklady nebo reprodukční pořizovací cenou. (Novotný, 2021, str. 89)

a) Pořizovací cena

Novotný (2021, str. 89) považuje za pořizovací cenu částku, za kterou byl majetek nakoupen plus náklady související s tímto pořízením. Cena pořízení je cena dohodnutá nebo zaplacená dodavateli majetku. Pořizovací cena zahrnuje DPH u neplátců, u plátců pouze tu, kterou nelze dle zákona nárokovat na vstupu, dále se do této ceny zahrnuje také spotřební daň. Podle pořizovací ceny se oceňuje majetek, který byl pořízen koupí. (Novotný, 2021, str. 89)

Kromě dlouhodobého hmotného majetku se touto cenou oceňuje také drobný hmotný majetek, dlouhodobý a drobný nehmotný majetek, nakoupené zásoby, pohledávky při nabytí za úplatu nebo cenné papíry. (Skálová a Suková, 2021, s. 38)

Do nákladů souvisejících s pořízením se zahrnuje:

- a) Doprava, kterou byl majetek dopraven na určené místo. Jedná se o dopravu, kterou zajistil dodavatel, což tedy bývá již přímo součástí pořizovací ceny na faktuře. Ale jde také o vlastní dopravu tzv. aktivaci vnitropodnikových služeb.
- b) Náklady související s přípravou a zabezpečením pořizovaného majetku – jedná se o odměny za poradenské služby, provize, správní poplatky, otevření akreditivu a jiné bankovní poplatky, platby za poskytnuté záruky
- c) Montáž – může se jednat o namontování majetku dodavatelem nebo vlastní montáž.
- d) Clo – pokud se jedná o majetek pořízený ze zahraničí
- e) Průzkumné, geodetické, geologické a projektové práce
- f) Úroky – ve většině případů jde o úroky z úvěru, ale pouze pokud tak rozhodne účetní jednotka. Ale pouze do té doby, než je majetek uveden do provozu. I když je úvěr čerpán i v době provozu majetku, tyto úroky se již do ceny nepočítají
- g) Náklady související s vyřazením nahrazující stavby či jejích částí

Při pořizování majetku mohou vzniknout ale také ještě jiné náklady kromě výše zmiňovaných. Náklady související s pořízením se mohou měnit v závislosti na tom, jaký majetek je oceňován. (Novotný, Lošťák, 2019, str. 63)

Naopak do pořizovací ceny nelze zahrnout:

- a) Školení pracovníků
- b) Kurzové rozdíly, které vznikly pořízením majetku ze zahraničí
- c) Opravy a údržba pořizovaného majetku
- d) Smluvní pokuty a penále
- e) Licence a patenty, které mají sloužit pro budoucí provoz (iÚčto, © 2022)

b) Vlastní náklady

Vlastními náklady se oceňuje zejména majetek vyrobený vlastní činností.

Do vlastních nákladů jsou zahrnovány přímé náklady vynaložené na výrobu plus nepřímé náklady vztahující se k výrobě, pokud nějaké vzniknou. Do přímých nákladů se zahrnuje ve většině případů cena materiálu (základní materiál i vedlejší – např. obaly) nebo mzdy. Tyto náklady mohou být také vytvořené kalkulací. Tzn. že účetní jednotka přebírá náklady z účetnictví a sestavuje kalkulaci nákladů na kalkulační jednici.

Vlastní náklady u fyzických osob, které nevedou účetnictví, ale daňovou evidenci nebo uplatňují paušál se zjišťují z operativní evidence (dokladů).

Do této ceny se nezahrnuje DPH, zisk a u fyzické osoby ani hodnota vlastní práce. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 69)

c) Reprodukční pořizovací cena

Cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Tato cena se používá u majetku nově zjištěného nebo u toho, který byl bezúplatně nabyt (např. podle smlouvy o koupi najaté věci – finanční leasing). Také u majetku vytvořeného vlastní činností, pokud vznikly vyšší vlastní náklady. Při stanovení ceny se také přihlíží ke stavu odepsanosti, technickému stavu a dalším faktorům, které ovlivňují cenu v daném časovém okamžiku.

Tato cena se také použije v době, kdy již účetní jednotka nemůže použít pořizovací cenu. Tj. v případě, pokud se fyzická osoba – podnikatel rozhodne vložit do obchodního majetku nebo pronajímat své osobní nemovité věci, které pořídil úplatně v době delší než 5 let před vložením majetku do podnikání nebo před zahájením nájmu.

Tato cena se také použije v době, kdy fyzická osoba, která vkládá movitý majetek z osobního užívání do podnikání pořídila tento majetek v době delší než 1 rok před vložením majetku do podnikání. Totéž platí u nájmu movité věci převedenou z osobního užívání do podnikání. (Dashöfer Holding & Verlag Dashöfer, © 2005)

Při určování této ceny se musí účetní jednotka řídit dle znaleckého posudku, kdy znalec odhadne cenu majetku.

Zůstatkové ceny vyřazených staveb nebo jejich částí a náklady na vyřazení tvoří součást nákladů na novou výstavbu. (ALTAXO, © 2019)

2.3 Vyřazení dlouhodobého hmotného majetku

Jak zmiňuje Sedláček (2017, s. 78), k vyřazování majetku dochází v důsledku prodeje, likvidace, bezúplatným převodem, vkladem do jiné obchodní společnosti a v důsledku škody nebo manka. V těchto případech je nutno majetek vyřadit z evidence.

2.3.1 Prodej

K prodeji majetku může docházet z důvodu nevyužití, nespotřebování nebo pokud podnik potřebuje peněžní prostředky.

Při prodeji dlouhodobého hmotného majetku záleží, zda je majetek zařazen jako odpisovaný či neodpisovaný. U majetku odpisovaného se tento majetek oceňuje buď v zůstatkové ceně, což je vstupní cena (pořizovací/vlastní náklady/reprodukčně pořizovací) minus celkové odpisy majetku. Nebo se tento majetek oceňuje v ceně tržní, pokud je tato cena nižší než zůstatková. Tržní cena je vyjádřena jako cena, na které se prodávající s kupujícím dohodnou. (Pilátová, 2021, s. 210)

Při prodeji movitých věcí dochází ke vzniku daňové povinnosti na výstupu, a to bez ohledu na to, zda byl majetek pořízen od plátce či neplátce.

U nemovitých věcí dle §56 zákona o daních z příjmu je od DPH osvobozeno

- a) dodání pozemku, který netvoří funkční celek se stavbou pevně spojenou se zemí a není stavebním pozemkem
- b) dodání vybrané nemovité věci po uplynutí 5 let od vydání prvního kolaudačního souhlasu nebo od prvního dne užívání nemovitosti

Ostatní nemovitosti, které nejsou osvobozeny dle ZDPH, musí firma zdanit a přiznat tuto daň na výstupu. (ČESKO, © 1992)

U některých nemovitostí je sazba daně snížena ze základní sazby 21 % na 15 % či 10 %.

Tato snížená sazba se použije na nemovitosti spojené se sociálním bydlením. (ČESKO, © 1992)

Při vyřazení dlouhodobého hmotného majetku prodejem je potřeba vyřadit tento majetek z účetnictví. Nejprve se musí majetek vyřadit ve vstupní ceně, a to na účtu 02X –Konkrétní účet majetku na straně Dal a souvztažně na účtu 08X – Oprávky k majetku na straně Má Dáti. Při vzniku zůstatkové ceny, musíme doúčtovat tuto cenu na účet oprávek na stranu opačnou (Dal) a na nově vznikající účet 541 – Zůstatková cena prodaného DHM a DNM.

V neposlední řadě už potom pouze zaúčtování vystavené faktury. Tržby z prodeje tohoto majetku se zaúčtují na účet 641 – Tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. (Suková a Skálová, 2021 str. 53)

Na účtu 541 – Zůstatková cena prodaného DHM a DNM je také promítnuta hodnota dlouhodobého hmotného majetku neodpisovaného.

Co se týče daňově uznatelných nákladů, pořizovací cena pozemku je daňově uznatelná vždy. U ostatního majetku pak pouze do výše příjmů z prodeje.

Tabulka 7 Vyřazení majetku

Č.	Popis účetní operace	MD	D
1.	Odpis majetku	551 – Odpisy DHM a DNM	08X – Oprávky k DHM
2.	Zůstatková cena prodaného majetku	541 – Zůstatková cena prodaného DHM	08X – Oprávky k DHM
3.	Vyřazení majetku	08X - Oprávky k DHM	02X
4.	Vystavení faktury za prodej DHM	311 - Odběratelé	641 – Tržby za prodej DHM
5.	DPH	311 - Odběratelé	343 - DPH

Zdroj: Ryneš, 2022, s. 147

2.3.2 Likvidace

Majetek bývá vyřazen z důvodu likvidace, pokud je tento majetek zcela opotřebován a nelze jej již používat. Může jít ale také o likvidaci majetku při ukončování podnikatelské činnosti.

Majetek z důvodu likvidace se vyřazuje na základě likvidačního protokolu.

Pokud byl majetek zcela odepsán, oceňuje se ve vstupní ceně. Při pořízení se účtuje na účty 02X(03X) a proto je k vyřazení nutno tento účet vynulovat. Při likvidaci se tedy účtuje na účet 02X(03X) na stranu Dal. Souvztažně je potřeba také odúčtovat oprávky k tomuto majetku, a to na účtu 08X na straně Má Dáti. (Stropková, © 2013)

Pokud majetek nebyl zcela odepsán, musí se zaúčtovat také zůstatková cena dlouhodobého majetku. Při vyřazení z důvodu likvidace je používán ale účet 551 – Odpisy dlouhodobého majetku souvztažně s účtem oprávek majetku.

Na tomto účtu se také účtuje vyřazení majetku neodpisovaného. (Stropková © 2013)

V případě likvidace je daňová zůstatková cena daňově uznatelným nákladem, ale je nutné doložit, že k likvidaci skutečně došlo. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 174)

V případě rozdílných daňových a účetních odpisů vzniká rozdíl mezi těmito zůstatkovými cenami. Potom položkou zvyšující základ daně bude rozdíl zůstatkových cen a rozdíl odpisů.

2.3.3 Bezúplatný převod

Bezúplatným převodem je myšleno darování majetku bez úplaty.

Tento majetek se vyřazuje v pořizovací ceně. I u tohoto způsobu vyřazení se musí majetek odepsat z účetnictví 02X/08X a případná zůstatková cena se účtuje na účet 543 – Dary se souvztažným účtem opravek. (Pilátová, 2021, s. 219)

V případě darování se ale zároveň musí také odvést daň z přidané hodnoty ze zůstatkové ceny majetku.

Co se týče daňově uznatelných nákladů, tak zůstatková cena tohoto majetku není daňově uznatelná. Může jít ale o položku, která snižuje základ daně. (Nigrin, 2020, s. 96)

2.3.4 V důsledku škody

Vyřazení v důsledku škody znamená vyřazení z důvodu zničení majetku živelní pohromou nebo odcizením nebo škoda způsobená neúmyslně.

Majetek se opět odúčtuje v pořizovací ceně z účtu majetku a zůstatková cena je zaúčtována na účet 549 – Manka a škody z provozní činnosti.

Náhrada za tuto škodu, kterou vyplatí buď osoba, která škodu zavinila nebo pojišťovna, se zaúčtuje do výnosů. (Pilátová, 2021, s. 2019)

Daňový náklad vzniká u škody způsobené neznámým pachatelem a tato skutečnost je potvrzena policií. Nebo škoda způsobená živelní pohromou, a to pouze do výše uznatelné náhrady pojišťovnou. (ČESKO, © 1992)

2.4 Odpisování dlouhodobého hmotného majetku

Jak již bylo zmíněno výše, do dlouhodobého hmotného majetku odpisovaného patří samostatné movité věci, stavby, pěstitelské celky a dospělá zvířata. Podle Králové a Hejreta, (2021, s. 174) tento majetek proto musí účetní jednotka odepisovat, protože postupem času

ztrácí svoji hodnotu a dle zásady věrného a poctivého obrazu musí být odpisy snižována jeho hodnota. Odpis vyjadřuje opotřebení majetku, které je v účetnictví účtováno jako náklad.

Šteker & Otrusínová (2016, s. 57) uvádí, že odpisy lze rozlišovat na dva druhy:

2.4.1 Účetní odpisy

Účetní odpisy jsou stanoveny zákonem o účetnictví, konkrétně dle §28 (563/1991 Sb.). Účetní jednotka si ve svých vnitřních směrnících sama určí, jakou metodu odpisování bude používat a také musí stanovit odpisový plán, který je stanoven podle odhadované doby životnosti majetku. Odpisovat se může ale pouze majetek, který je stanoven jako odpisovaný a který účetní jednotka vlastní v podniku. Takový majetek je možný odpisovat jen do výše vstupní ceny majetku. (ČESKO, © 1991)

Účetní odpisy ukazují skutečné opotřebení a skutečnou výši hodnoty majetku. Toto opotřebení může vznikat z důsledku zastarávání po technické stránce nebo vlivem používání. (Štohl, 2016, s. 56)

Pokud účetní jednotka počítá s prodejem majetku, většinou odhadne také zůstatkovou cenu majetku, za kterou poté majetek prodá. Odpis se poté počítá ze vstupní ceny po odečtení této zůstatkové ceny.

Při zvolení určité metody odpisování již účetní jednotka po dobu odpisování nesmí metodu změnit. Může ale měnit odhadovanou dobu životnosti nebo výši zůstatkové ceny. (Štefánková, © 2021)

Štohl, (2016, s. 57) uvádí, že nejčastěji se účetní odpisy dělí na:

a) Časové

Majetek se odepisuje dle času. Účetní jednotka si stanoví odpisový plán, dle kterého bude majetek odepisovat a dle něj odepisuje tolik let, kolik předpokládá, že majetek vydrží.

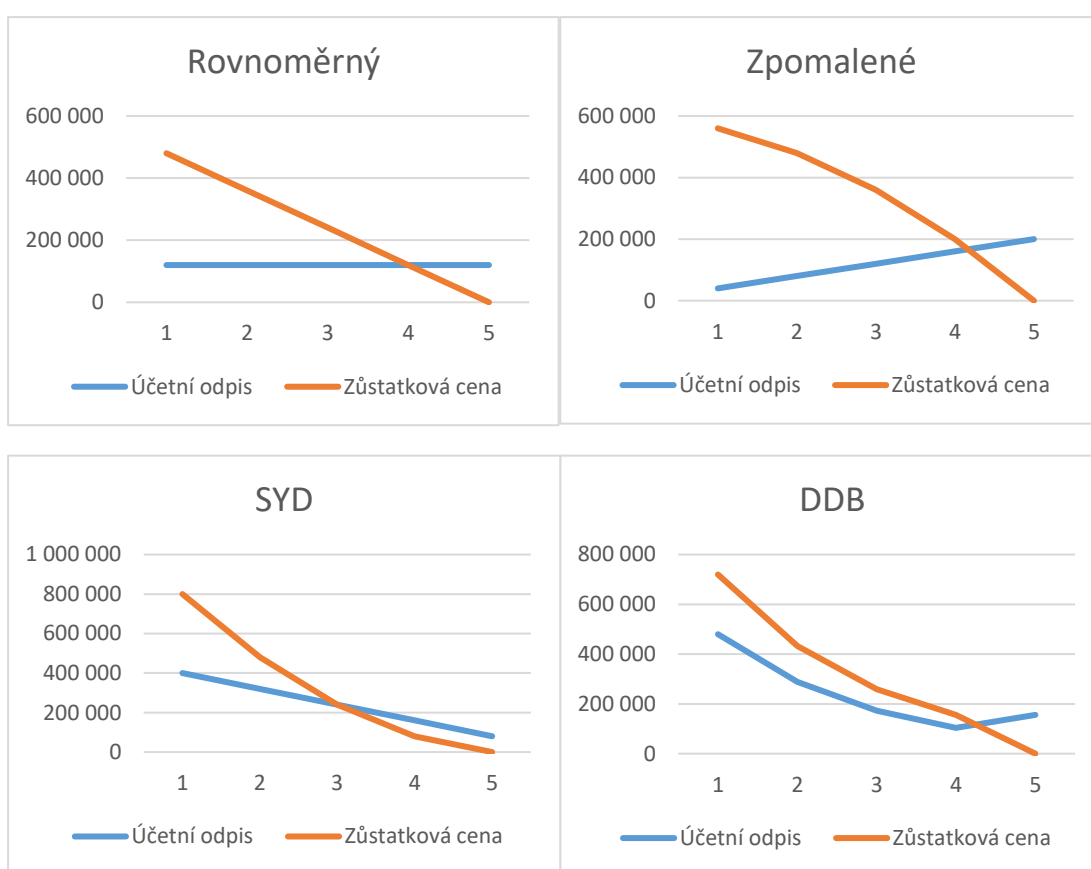
Časové odpisy mohou být rovnoměrné – od začátku do konce odpisování se měsíční částka odpisů nemění.

Používá se vzorec:

$$O = \frac{PC - ZH}{t}$$

Místo rovnoměrných časových odpisů může účetní jednotka použít také zrychlené časové odpisy. V tomto případě je v prvním roce použit větší odpis než v letech následujících. Pro tuto metodu používáme dva způsoby výpočtu. Jedním je metoda SYD a druhým metoda DDB. (Štefánková, © 2021)

A poslední metodou jsou časové účetní odpisy zpomalené. V tomto případě se každým rokem navyšuje částka odpisu. Tento způsob odpisování je vhodný pro majetek, jehož počáteční opotřebení bude nízké a svoji hodnotu bude ztrácet až u konce své životnosti. (Štefánková, © 2021)

Obrázek 1 Druhy odpisů

Zdroj: vlastní zpracování

Ve vytvořených grafech (obrázek č. 1) lze vidět, jak se konkrétní druhy odpisů liší.

b) Výkonové

Výkonové odpisy se používají u majetku, jehož opotřebení je dáno jeho využíváním. Nejtypičtějším majetkem, který se odepisuje metodou výkonovou je výrobní stroj. Jeho životnost je dána dle očekávaného počtu zhotovených výkonů. (Valouch, 2012, s. 50)

Vzorec pro výpočet výkonových odpisů je

$$O = \frac{PC}{V \text{ celkové}} * V \text{ roční}$$

Účetní jednotky, které jsou povinny vést podvojně účetnictví, účtují odpisy obvykle na měsíční bázi. Odpisy se účtují jako náklad do účtové skupiny 55, konkrétně 551 – Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a souvztačně na příslušné účty opravěk k majetku. Pokud jednotka vede daňovou evidenci, odpisy účtovat nemusí. (Skálová, Suková a kol., 2021, s. 44)

2.4.2 Daňové odpisy

Daňové odpisy upravuje §26 až 33 zákona o daních z příjmů. Daňové odpisy slouží ke stanovení daně z příjmu, avšak jejich uplatňování není oproti účetním odpisům povinné. Stejně jako u účetních odpisů jsou daňové odpisy počítány ze vstupní ceny. (Valouch, 2012, s. 57)

Daňově se odepisuje majetek, který je dle zákona o daních z příjmů zařazen jako hmotný majetek. Takový majetek, až na výjimky, musí splňovat vstupní cenu vyšší než 80 000 Kč a dobu využití delší než 1 rok. (ČESKO, © 1992)

Podle §31 a §32 zákona o daních z příjmů se hmotný majetek dělí do šesti odpisových skupin, dle kterých účetní jednotka zařadí odpisovaný majetek. Každá odpisová skupina potom určuje, jak dlouho se má tento majetek odpisovat. Existují dva způsoby daňového odpisování a výběr mezi těmito dvěma způsoby je v kompetenci účetní jednotky. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru. (ČESKO, © 1992)

a) Rovnoměrné odpisy

U rovnoměrného odpisování je účetní jednotka povinna vycházet z odpisové sazby, která je odlišná pro odpisové skupiny. Tato sazba je rozdílná pro první a následující roky odpisování. Tyto sazby můžeme najít v §31 zákona o daních z příjmů. Zde je také sloupeček se sazbami pro zvýšenou vstupní cenu, což je vstupní cena navýšená o technické zhodnocení. Cena majetku se v tomto případě navýší o určitou částku a odepisuje se s novou, vyšší sazbou. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 121)

Vzorec pro výpočet rovnoměrného odpisu je

$$O = \frac{PC * sazba}{100}$$

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Obrázek 2 Odpisové sazby

Zdroj: ČESKO, © 1992

b) Zrychlené odpisy

V první polovině odepisování je majetek z větší části odepsán. Nejvyšší objem odpisů je v druhém roce.

Zde je místo odpisové sazby použit odpisový koeficient. Oproti rovnoměrnému odpisování se odpis ze vstupní ceny počítá pouze v prvním roce. Následující roky je odpis počítán ze zůstatkové ceny. Koeficienty jsou upraveny §32 zákona o daních z příjmů. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 129)

Vzorec pro první rok je vyjádřen jako

$$O = \frac{VC}{\text{koeficient pro 1.rok}}$$

Vzorec pro následující roky

$$\frac{2 * ZC}{\text{koeficient pro další roky} - n}$$

Účetní odpisy se porovnávají s daňovými a o případný rozdíl se upravuje hospodářský výsledek.

Koeficient pro zrychlené odpisování			
Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Obrázek 3 Odpisový koeficient
Zdroj: ČESKO, © 1992

c) Mimořádné odpisy

Od 1.1.2021 s ohledem na pandemii Covid-19 je umožněno využití mimořádných odpisů. Tyto odpisy však nelze použít na všechny druhy hmotného majetku. Tato problematika je upravena §30a zákona o daních z příjmů. Zjednodušeně lze říci, že mimořádné odpisy je možno použít pro majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině pořízený v období od 1.1.2020 do 31.12.2021 a poplatník musí být zároveň prvním vlastníkem majetku. (Skálová a Suková, s. 46)

Majetek zařazený v první odpisové skupině lze při využití mimořádných odpisů odepsat už za 12 měsíců a majetek zařazený v druhé odpisové skupině lze odepsat za 24 měsíců. Technické zhodnocení v případě mimořádných odpisů nezvyšuje vstupní cenu majetku, odepisuje se jako hmotný majetek podle §26 až 30. (ČESKO, © 1992)

3 INVENTARIZACE

Inventarizací se rozumí srovnávání skutečného stavu se stavem v účetnictví. Inventarizace se dělí na fyzickou a dokladovou. U fyzické se kontroluje fyzický stav zjišťovaný přepočítáváním, měřením, vážením atd. což se dělá u majetku hmotné povahy a u majetku nehmotné povahy se kontrolují doklady – dokladová inventarizace. U hmotného majetku jde ale o fyzickou inventarizaci a kontrolují se účty 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku, zda má na konci účetního období nulový zůstatek. Dále je nutné zkontrolovat jednotlivé účty majetků. Zde se porovnává pořizovací cena s pořizovací cenou na inventárních kartách. (Svobodová, 2018, s. 168)

Pokud účetní jednotka při inventarizaci zjistí rozdíl mezi skutečným stavem a stavem v účetnictví, je povinna tuto skutečnost poznamenat do účetnictví. Může jít o stav, kdy skutečný stav je vyšší než stav v účetnictví nebo naopak. Pokud je skutečný stav vyšší, jedná se o přebytek a ten je zaúčtován jako zvýšení příslušného účtu majetku. Zároveň ve prospěch účtů oprávek k jednotlivým majetkům. Pokud jde o majetek neodpisovaný, místo účtu oprávek se použije účtová skupina 41 – Základní kapitál a kapitálové fondy a zvýšení příslušného účtu majetku 03 – Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek neodpisovaný (Pilátová, 2021, s. 175)

Při zjištění manka – skutečný stav je nižší, než by měl být, je tato škoda zaúčtována na nákladový účet 549 – Manka a škody z provozní činnosti a ve prospěch účtů oprávek. Pokud jde o majetek neopisovaný, použije se účtová skupina 03, jak je tomu i u zjištění přebytku na neodpisovaném majetku a taktéž účet nákladový 549 – Manka a škody z provozní činnosti (Pilátová, 2021, s. 176)

Svobodová (2018, s. 168) ve své knize rozlišuje druhy inventarizací dle periodicity

- 1) Řádná
 - a) Periodická – provádí se pravidelně za určité období, k danému dni (například k datu účetní závěrky)
 - b) Průběžná – provádí se průběžně během účetního období
- 2) Mimořádná – provádí se jen mimořádně
 - a) Úplná – provádí se ke všemu majetku
 - b) Dílčí – provádí se jen k vybranému majetku

4 TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ

Podle §33 zákona o daních z příjmů se technickým zhodnocením rozumí výdaje na rekonstrukce majetku, nové přístavby či modernizace majetku. Aby byla úprava považována za technické zhodnocení, musí překračovat částku 80 000 Kč jako je tomu k zařazení do kategorie dlouhodobého hmotného majetku. (ČESKO, © 1992)

Zákon o účetnictví zmiňuje technické zhodnocení v §24, který hovoří o oceňování majetku. Jelikož technické zhodnocení je připočteno k hodnotě dlouhodobého hmotného majetku, zvyšuje tím jeho ocenění. Technické zhodnocení však může být i jako samostatná položka. (ČESKO, © 1991)

Za technické zhodnocení se nepovažují opravy a údržba, které vedou za účelem oprav majetku fyzicky opotřebeného, poškozeného a které vedou k uvedení majetku do stavu předchozího. Tyto opravy jsou účtovány do nákladů. (Šteker a Otrusínová, 2016)

Technické zhodnocení se neúčtuje u pěstitelských celků trvalých porostů, dospělých zvířat a u neodpisovaného majetku. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 83-84)

V praxi bývá složité rozpoznat, zda se jedná o opravy či o technické zhodnocení. Proto se účetní jednotka může obrátit na příslušného správce daně, který posoudí, zda se jedná o technické zhodnocení podle zákona. Tato žádost je ale zpoplatněna. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 85)

5 ZÁKONNÉ REZERVY

Způsob tvorby a čerpání rezerv vymezuje kromě jiných zákon č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Tento zákon vymezuje několik zákonných rezerv, avšak co se týče DHM jde o tvorbu rezerv na opravy dlouhodobého hmotného majetku. Tuto rezervu lze vytvářet pouze u majetku zařazeného v 2. až 6. odpisové skupině, čili musí se odepisovat nejméně 5 let. Majetek, na který je rezerva tvořena musí být ve vlastnictví účetní jednotky nebo pronajatý k jehož opravám se nájemce smluvně zavázal.

Rezerva se nesmí tvořit na:

Plánované modernizace a rekonstrukce

Na opravy v souvislosti se škodami

Na majetek určený k likvidaci (Ryneš, 2022, s. 224)

Tvorba rezervy je daňově uznatelným nákladem, pokud jsou prostředky v plné výši rezervy připadající na jedno zdaňovací období převedeny na samostatný účet v bance, a to nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání. (Nigrin, 2020, s. 72)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Společnost Kovonax, s.r.o. se zabývá výrobou kovového nábytku, povrchových úprav kovů a kovodělnou činností. Vyrábí na zakázky pro účely zdravotnictví, školství, armádu ale i domácnosti. Při sledování a zkoumání jejích údajů bude vycházeno z vnitřních dokumentů společnosti, výročních zpráv firmy, veřejného rejstříku a z webových stránek firmy.

6.1 Základní údaje

Název:	KOVONAX spol s. r. o.
Předmět podnikání:	galvanizérství, smaltérství, zámečnictví, nástrojářství, hostinská činnost, silniční motorová doprava, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
Datum vzniku:	7. května 1992
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
IČO:	46345949
Základní kapitál:	20 000 000 Kč
Adresa:	Sušilova 477, 768 61 Bystřice pod Hostýnem

6.2 Historie

Tato společnost původně nesla název Slezákovy závody, jelikož s počáteční výrobou začal v roce 1908 Robert Slezák. Ten, v té době, jako první přišel na to, jak opatřovat povrch výrobků galvanickou vrstvou třemi složkami – mědí, niklem a chromem. Pan Slezák provozoval svou činnost v malé zámečnické dílně v Bystřici pod Hostýnem, kde spolu s jedním zaměstnancem pracovali ve dvou pronajatých místnostech. Zabývali se výrobou nábytkového a stavebního kování (panty, úchytky, závěsy aj.), které dodávala společnosti TON a.s. Díky prosperitě firmy se pan Slezák rozhodl rozšířit svůj podnik a postavil si další dílny pro svou výrobu, kde začal s výrobou kovových židlí a chromovaného nábytku. Tato společnost se postupně začala rozšiřovat a v roce 1927 otevřela nové obchody v Brně, Olomouci a také na Slovensku ve městě Bratislava, díky čemuž se společnost mohla zaměřit na další rozšíření a vyrábět na zakázku nábytek do škol a nemocnic. Za druhé světové války společnost pomohla výrobou válečného zboží do armády.

Po válce v roce 1948 byla firma znárodněna a dva roky poté se Slezákovy závody sjednotily s národní společností Kovona. Produkoval se především sedací nábytek jako židle a křesla a

jejich varianty a docházelo k vývozu do Belgie, Francie, Dánska Švédska a Holandska. Největším odběratelem té doby byl domácí trh a Sovětský svaz.

V době privatizace v roce 1992 akciovou společností odkoupila společnost Kovonax, s.r.o. Tento podnik se od konce 20. století velice zmodernizoval a začal používat nové technologické postupy a zařízení. Začal se zaměřovat na tvarově náročné výrobky z kovu, které kombinoval spolu se dřevem nebo plasty. Pozdější modernizace spočívala v tom, že začali nahrazovat stávající zařízení zařazením ekologičtějším. Ředitelem společnosti Kovonax, s.r.o. se stal Zdeněk Šimčík. Valnou hromadu společnosti tvoří:

S 25% podílem Zdeněk Šimčík

S 25% podílem Ing. Zdeněk Šimčík (mladší)

S 12,5% podílem Jaroslav Slezák

S 12,5% podílem Otakar Slezák

S 12,5% podílem René Kolařík

S 12,5% podílem Ivona Slačiková

Účetní jednotka je od 1.1.1993 plátcem DPH a plátcem daně z příjmu právnických osob. Společnost zaměstnává v průměru 58,37 osob (k roku 2019), bilanční suma rozvahy za rok 2020 se rovná 41 906 000 Kč a z toho důvodu je firma Kovonax, s.r.o. již zařazena do kategorie střední podnik. Účetní jednotka má také dle §21 zákona o účetnictví povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem, proto musí vyhotovovat výroční zprávu. Účetním obdobím společnosti je od roku 2015 hospodářský rok a účetní závěrky vykazuje vždy na konci března daného roku.

6.3 Účetní výkazy společnosti

Firma Kovonax s.r.o. je povinna sestavovat podle zákona o účetnictví a vyhlášky č. 500/2002 Sb. rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu k účetní závěrce a výroční zprávu. Ale jelikož se jedná o střední firmu, je povinna také vykazovat výkaz o peněžních tocích a výkaz o změnách ve vlastním kapitálu.

Rozvaha

Jelikož účetním obdobím firmy je hospodářský rok, sestavuje účetní jednotka rozvahu k 31.3. daného roku. Ve veřejném rejstříku firma zveřejnila naposledy účetní závěrku za rok 2020 a proto zde budu analyzovat období let 2015-2020 z hlediska vývoje dlouhodobého majetku.

Z rozvahy, která je přílohou č. 2 této práce, je patrné, že firma financuje svůj majetek hlavně z cizích zdrojů. V analyzovaném období činí poměr cizích zdrojů k celkovým pasivům, čili zadluženost 66 % - 95%. Zadluženost rok od roku stoupá. Největší podíl na zadluženosti mají závazky k úvěrovým institucím.

Co se týče části aktiv, stálá aktiva jsou v poměru k celkovým aktivům ve výši cca 25 % ve všech sledovaných obdobích a tím pádem oběžná aktiva činí 75 % v poměru k celkovým aktivům. Oběžná aktiva tvoří z největší části zásoby, kde vykazují materiál, výrobky a nedokončenou výrobu. Z toho lze vidět, že firma je výrobní. Tuto skutečnost si lze prohlédnout v rozvaze k 1. 3. 2022, která je přílohou č. 1.

Část stálých aktiv je rozdělena na dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Když se díváme na sloupec brutto, je patrné, že firma vlastní od roku 2015 pouze software v celkové částce 663 000 Kč, co se týče dlouhodobého nehmotného majetku. Ten je již ale zcela odepsán, a proto v netto hodnotě je nula. Od roku 2015 dosud podnik nevlastní žádný dlouhodobý finanční majetek. Největší podíl ve stálých aktivech tvoří dlouhodobý hmotný majetek, který činí tedy 100 %, pokud se díváme na sloupec netto, kde nepočítáme plně odepsaný majetek. Hodnota dlouhodobého hmotného majetku rok od roku klesá, meziročně v průměru o 15 %.

Pokud se ale podíváme na sloupeček brutto, který nám ukazuje majetek, který je sice odepsaný, ale firma jej stále používá, poměr stálých aktiv vůči oběžnému majetku bude potom obrácený. Tedy stálá aktiva budou tvořit 75 % a oběžný majetek 25 % stálých aktiv.

V rozvaze k 31.3., která je sestavována za rok 2020, účetní jednotka vykazuje dlouhodobý hmotný majetek v částce 89 929 000 Kč v hodnotě brutto, 79 301 000 Kč v sloupci korekce, tím pádem v netto hodnotě celkový dlouhodobý hmotný majetek činí 9 965 000 Kč. Dle mého názoru se jedná o poměrně velkou odepsanost majetku, kdy nejvyšší odepsanost mají hmotné movité věci a jejich soubory.

Výkaz zisku a ztráty

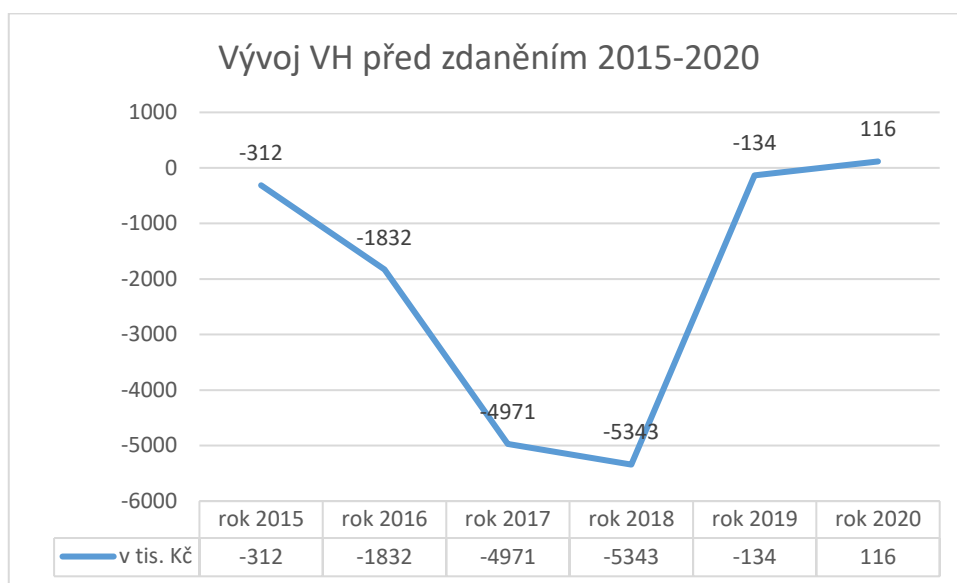
Společnost sestavuje výkaz zisku a ztráty v druhovém členění a vykazuje jej v plném rozsahu vždy k účetní závěrce 31.3. každého roku.

Ve výkazu zisku a ztráty si lze všimnout, že nejvyšších tržeb firma dosahuje z prodeje výrobků, které mají v analyzovaném období kolísavý trend. Ale pokud srovnáme rok 2015 a 2020, tržby vzrostly za toto období o 25 %.

Pokud se podíváme na položky nákladů, tak největší část tvoří výkonová spotřeba, kde jsou zahrnuty náklady na spotřebu materiálu a energie.

Z výše uvedeného také vyplývá, že se jedná o výrobní firmu.

Z grafu (obrázek č. 4) lze vyčíst, že do roku 2018 firmě rok od roku klesal zisk a v tomto roce dosáhla ztráta až hodnoty víc než pět milionů Kč. Od následujícího roku se ztráta snižovala a v roce 2020 firma dosáhla po deseti letech zisk ve výši 116 000 Kč.

Obrázek 4 Vývoj VH

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvah společnosti

Další položkou, která navazuje na rozvahu jsou odpisy, čili trvalé úpravy hodnot dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Ty ukazují kolísavé hodnoty, v roce 2015 činily odpisy 2 705 000, v roce 2020 činí 1 338 000, což dělá skoro 50 %.

6.4 Legislativa a vnitřní účetní směrnice

Účetní jednotka se řídí podle zákona č. 563/1991 Sb., vyhláškou č. 500/2002 Sb. o účetnictví a podle účtové osnovy a postupů účtování pro podnikatele. Účetní jednotka si sestavuje vnitřní účetní směrnice, které jsou v souladu se zákonem o účetnictví.

Firma účtuje v podvojném účetnictví v účetním softwaru ISAD, který doplňuje ještě starší verzí tohoto softwaru a ten se nazývá SypTel. Program ISAD slouží k účtování souvisejícím s pořízením dlouhodobého hmotného majetku, zvýšením vstupní ceny – technickým

zhodnocením a v programu SypTel se tvoří odpisový plán k dlouhodobému majetku. Z tohoto programu se potom musí převzít informace o odpisech a vložit do novějšího programu. V programu je také potřeba zadávat zvlášť účtování na straně MD a zvlášť stranu Dal. V tomto případě potom vznikne několik zbytečných řádků navíc a může dojít k chybě.

Firma sestavuje své vnitřní účetní směrnice, které jsou v oblasti dlouhodobého majetku rozděleny na odpisování, inventarizaci a vyřazování majetku. Poslední směrnice byly aktualizovány od 1. 1. 2020 a dle těchto směrnic se firma řídí až do teď. Tyto směrnice jsou níže popsány v následujících kapitolách.

6.4.1 Pořízení a oceňování

Směrnice k pořízení a oceňování firma Kovonax s.r.o. nevede, ale řídí se platným zákonem o účetnictví. Informace obsažené v tomto odstavci jsou získány z konzultace ve firmě a z výročních zpráv účetní jednotky.

Nejčastější způsob pořízení dlouhodobého hmotného majetku je nákup, nebo pořízení ve vlastní režii. Nákup účetní jednotka realizuje pouze formou úvěru nebo pokud je na nákup poskytnuta dotace. Pořízení účtují na účet 042. Majetek nakupovaný oceňuje účetní jednotka pořizovací cenou a majetek vytvořený vlastní činností oceňuje vlastními náklady vedlejší výroby, tj. přímý materiál, přímé mzdy včetně prémie a výrobní režie. Do vedlejších nákladů zahrnovaných do pořizovací ceny patří clo, montáž, doprava aj. ale nezahrnují zde úroky z úvěrů. Způsob pořízení majetku reprodukční cenou účetní jednotka nemá.

Firma Kovonax, s.r.o. eviduje také majetek pořízený na finanční leasing, o kterém je zmíněno níže při popisování konkrétního majetku v kapitole 8.

Firma si ve svých vnitřních směrnicích stanovila, že mezi DHM bude zařazovat takový majetek, který má dobu použitelnosti delší než 1 rok a jehož pořizovací cena je vyšší než 40 000 Kč. Má zde ale také upraveno, že pokud se tato cena podle zákona o daních z příjmů změní, bude se řídit podle tohoto zákona. Avšak firma i přes změny v zákoně, podle kterého se vstupní cena DHM změnila na 80 000 Kč, stále zařazuje majetek do DHM od 40 000 Kč.

6.4.2 Odpisování

Při odepisování DHM se účetní jednotka řídí dle směrnice pro odepisování DHM a DNM, postupuje podle zákona 563/1991 Sb. o účetnictví a vyhlášky 500/2002 Sb., dle které také vychází uspořádání položek účetní závěrky. Dále se řídí zákonem č. 563/1991 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Firma používá ve všech případech rovnoměrné

daňové odpisy, avšak ve směrnících mají také zmíněné případné použití odpisů zrychlených. Tato směrnice také udává, že účetní jednotka sestavuje odpisový plán jako podklad k vyčíslení opravek odpisovaného majetku v průběhu jeho používání.

- Pořízení inventáře do 2 000 Kč se účtuje přímo do spotřeby materiálu bez evidence, a to na účet 501
- Nákup inventáře od 2 000 Kč do 10 000 Kč, jedná se o operativní evidenci, účtuje na účet 501
- Nákup drobného dlouhodobého majetku, což je majetek od 10 000 Kč do 40 000 Kč, se odepisuje po dobu dvou let na účet 551 – odpisy (v analytické evidenci 551245) a účtuje se o něm na účtu 0223 – drobný dlouhodobý hmotný majetek a oprávky na účtu 0823
- Za dlouhodobý hmotný majetek je pak považován takový majetek, jehož pořizovací cena je vyšší než 40 000 Kč. Odpisy o DHM jsou účtovány na účtu 551 (v analytické evidenci 551145). Tento majetek je zařazen do odpisových skupin 1 až 6 dle zákona o daních z příjmů.

Účetní odpisy se počítají z ceny, ve které je majetek oceněn v účetnictví, a to do její výše. Od 1.1.2004 je zahájeno odpisování účetních odpisů dnem zařazení majetku do používání. Případný rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy bude zohledněn při sestavování daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob.

Co se týče odpisových plánů konkrétních dlouhodobých hmotných majetků firmy, tak ty vytváří účetní program automaticky. Tyto plány ale sestavuje ještě program starý, který je generuje v kódech a proto nelze vidět konkrétní částky.

6.4.3 Inventarizace majetku

Účetní jednotka má ve svých směrnících uvedeno, že provádí dokladovou a fyzickou inventarizaci majetku a svých závazků minimálně jednou za účetní období, a to k datu sestavování účetní závěrky.

U majetku provádí fyzickou inventuru a pokud se vyskytne majetek, u kterého nelze provést fyzickou, provádí se inventura dokladová.

Vznik manka u majetku účtuje firma do nákladů na účet 549 – manka a škody a vznik přebytku na účet 648 – ostatní provozní výnosy.

Pokud účetní jednotka při inventarizaci zjistí, že užitná hodnota je výrazně nižší než jeho ocenění v účetnictví po odečtení oprávek a toto snížení nelze považovat za definitivní, vytvoří opravnou položku k tomuto majetku. Tvorba opravných položek se zaúčtuje na vrub nákladů a jejich následné snížení či zrušení ve prospěch výnosů. Při inventarizaci zjištěném trvalém snížení ocenění majetku se proúčtuje snížení na vrub nákladů, u odpisovaného majetku se provede mimořádný odpis (účet 551) a opraví se odpisový plán.

Každý dlouhodobý hmotný majetek evidovaný v účetnictví analyzované firmy má přiděleno své inventární číslo, které je fyzicky na majetku nalepeno. Při každoroční inventarizaci pak účetní kontroluje, zda je v podniku všechn majetek, který je zapsán v účetnictví. Zároveň je také potřeba zjistit, zda je majetek v pořádku a jestli není potřeba vytvořit opravnou položku.

U každého majetku ve firmě Kovonax vedou inventární kartu. Jak si lze všimnout na obrázku v příloze č. 3, inventární karta obsahuje specifikaci majetku, tj. název, cenu pořízení, datum pořízení, případné snížení ceny o dotaci, inventární číslo, třídu zařazení a účet, na kterém je majetek veden. Další položkou je zvýšení a snížení pořizovací ceny – např. technické zhodnocení. Jsou zde také uvedeny odpisové plány, jak účetní, tak i daňové, údaje o převodech mezi nákladovými středisky, případné spoluvlastnictví a následné vyřazení majetku.

Zajímavostí je, že firma netvoří žádné rezervy na opravy dlouhodobého hmotného majetku, jelikož nemají peněžní prostředky, což zapříčinila z velké části i pandemie Covid 19.

7 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK

Firma Kovonax, s.r.o. člení svůj dlouhodobý hmotný majetek do osmi tříd. Majetek zůstal roztríděn v těchto třídách ještě podle staršího členění a je tak rozděleno pouze kvůli evidenci.

Třída č. osm tvoří pozemky, kterých má k únoru roku 2022 celkem 29. Pozemky účetní jednotka vede na účtě 031001.

Třída č. sedm má celkem tři položky majetku, a to regál na plechy, regál na svitky a odkládací plošinu. Tento majetek je ale již odepsán a firma ho v účetnictví vede s nulovou zůstatkovou cenou.

Třída č. šest tvoří 13 kusů, kde je evidován například elektrický výtah, elektrický kladkostroj nebo nákladní automobil. Z tohoto majetku není odepsán pouze jeden, a to vysokozdvizný vozík.

Třída č. pět je také plně odepsána, avšak účetní jednotka s ním stále pracuje. Tato třída tvoří k únoru 2022 pět strojů určených k výpomoci hlavní činnosti.

Čtvrtou třídu tvoří nejvíce kusů majetku, a to 118. Tato třída obsahuje především stroje určené k hlavní činnosti podniku. Avšak až na šest výjimek jsou tyto stroje také zcela odepsány.

Ve třetí třídě se nachází 13 majetků, kde se vede například odsávací zařízení, rozvaděč trafostanic nebo kompresory. I tato třída je zcela účetně odepsána.

Do druhé třídy patří 10 majetků, kde odepsána je kanalizace a plynofikace.

A v poslední třídě č. jedna lze najít 22 položek a tuto třídu tvoří budovy.

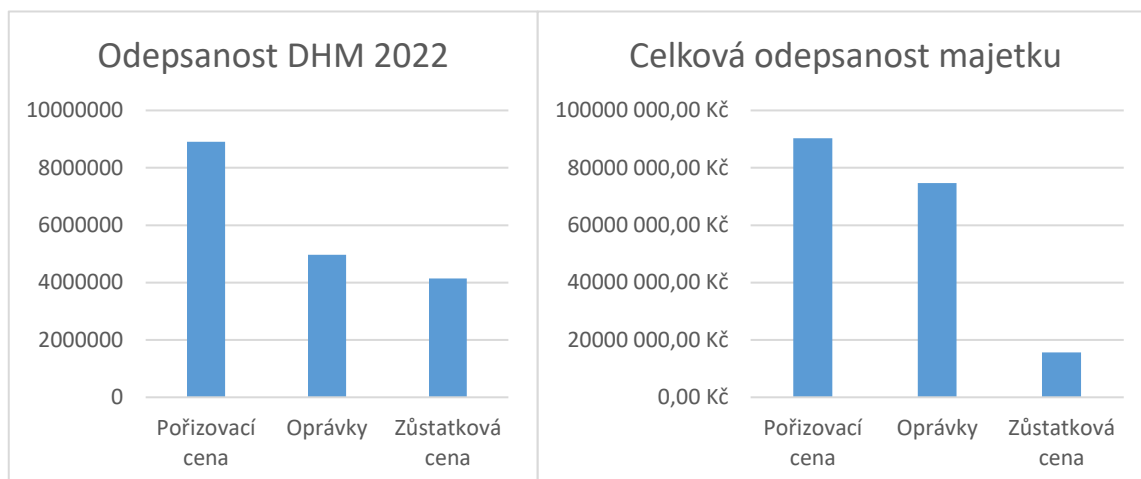
Z celkového počtu 213 ks dlouhodobého hmotného majetku, který vedou v účetnictví a používají ke své činnosti je 163 ks zcela účetně odepsáno a 29 ks tvoří pozemky, které se neodepisují. Následující tabulka č. 8 popisuje majetek, který k měsíci únoru roku 2022 ještě odepsán není.

Tabulka 8 Neodepsaný DHM

Název DHM	Pořizovací cena	Oprávky	Zůstatková cena	Účet	Třída
Průmyslová budova č. 2	6 464 442	1 981 818	4 482 624	021001	1
Skladištní budova	943 620	665 580	278 040	021001	1
Sociální zařízení	994 463	539 248	455 215	021001	1
Správní budova	1 690 978	1 462 417	228 561	021001	1
Dům č.p. 26	712 392	686 401	25 991	021001	1
Přístavba lakovny	4 509 153	3 302 408	1 206 745	021001	1
Sklad hotových výrobků	2 259 529	2 022 624	236 905	021001	1
Sklad hutního materiálu	995 252	980 144	15 108	021001	1
Galvanovna	11 753 962	7 519 113	4 234 849	021001	1
Soustružna	2 991 931	2 443 289	548 642	021001	1
Optická síť informa	350 176	132 222	217 954	021001	1
Energo kanál	165 510	72 703	92 807	021001	2
Rozvodna	1 448 210	828 735	619 475	021001	2
Asfaltová komunikace	938 487	354 894	583 593	021001	2
Vyměňiková stanice	148 460	56143	92 317	021001	2
Lisovací tvárnice	326 200	156 374	169 826	022001	4
Lisovací forma pro	76 000	36 440	39 560	022001	4
Lisovací forma MATI	471 592	226 061	245 531	022001	4
Lisovací raznice	326 200	186 374	139 826	022001	4
Lisovací tvárnice	67 179	12 600	54 579	022001	4
Vysokozdvizný vozík	137 000	35 960	101 040	022101	7

Zdroj: vlastní zpracování dle interních podkladů společnosti

Samostatné movité věci má účetní jednotka rozdělené podle analytické evidence a to tak, že na účtu 022001 eviduje stroje, přístroje a zařízení, na 022101 dopravní prostředky. Jak již bylo zmíněno výše, účet 031001 slouží k evidenci pozemků a budovy jsou vedeny na účtu 021001.

Obrázek 5 Odepsanost DHM

Zdroj: vlastní zpracování dle interních podkladů společnosti

Z prvního grafu na obrázku č. 5, který je vytvořen podle tabulky č. 8, lze vyčíst, že hmotný majetek, který tvoří ještě zůstatkovou hodnotu vyšší než nula, je odepsán více než z poloviny. Druhý graf na obrázku č. 5 zobrazuje celkovou odepsanost majetku evidovaného k únoru roku 2022. Zde si lze všimnout, že zůstatková cena majetků se rovná 15 630 085 Kč z pořizovací ceny 90 916 781 Kč. Žádný majetek v podniku není odepisován se zůstatkovou hodnotou.

Posledním majetkem, který firma Kovonax s.r.o. pořídila, byl v roce 2015 ohýbací stroj. Z konzultací ve firmě jsem se dozvěděla, že účetní jednotka ani nehodlá v blízké době dlouhodobý hmotný majetek nakupovat, jelikož nemá dost finančních prostředků na nákup.

8 ÚČTOVÁNÍ KONKRÉTNÍCH DRUHŮ MAJETKU

V následující kapitole je vybráno několik druhů majetku, které jsou účetní jednotkou zařazeny do skupiny dlouhodobého hmotného majetku. Jedná se o dva stroje, které účetní jednotka používá k výrobě, budovu a pozemky.

8.1 Elektrický ohýbací stroj

Na základě žádosti o poskytnutí dotace v souladu s § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, kterou firma Kovonax, s.r.o. zaslala ministerstvu průmyslu a obchodu prostřednictvím elektronické aplikace, bylo v roce 2015 rozhodnuto o poskytnutí dotace na pořízení elektrického ohýbacího stroje, a to ve výši 2 103 339 Kč. Tato dotace byla ze 100 % poskytnuta ze strukturálních fondů díky programu Rozvoj pořádaný ministerstvem průmyslu a obchodu, kdy cílem tohoto programu je zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků prostřednictvím podpory zavádění progresivních technologií.

Firma ve své žádosti uvedla, že způsobilé výdaje na pořízení stroje činí 222 000 EUR, což přepočítala kurzem 29,28 Kč/EUR a v žádosti uvedla výdaje ve výši 6 500 000 Kč. Nezpůsobilé výdaje, které zahrnují DPH byly po přepočtu ve výši 1 365 000 Kč. Firma Kovonax, s.r.o. požadovala dotaci ve výši 35 % celkových výdajů spojených s nákupem, což dělalo 2 275 000 Kč. Tyto výdaje byly ale přepočteny nesprávným kurzem, a proto ministerstvo průmyslu a obchodu poskytlo dotaci 2 103 339 Kč, kdy se kurz eura rovnal 27,07 Kč.

Tento elektrický ohýbací stroj byl v kupní smlouvě označen jako Ohýbačka trubek modelu BLM E-TURN 35, který je pod tímto názvem také veden v účetnictví. Pro jednoduchost budu dále označovat tento stroj jako „ohýbačka trubek“.

Ohýbačku trubek firma využívá ke své hlavní činnosti, což je výroba a prodej kovového nábytku. Firma díky tomuto stroji v roce 2015 získala větší odbyt díky kvalitnější struktuře výrobků.

Pořízení

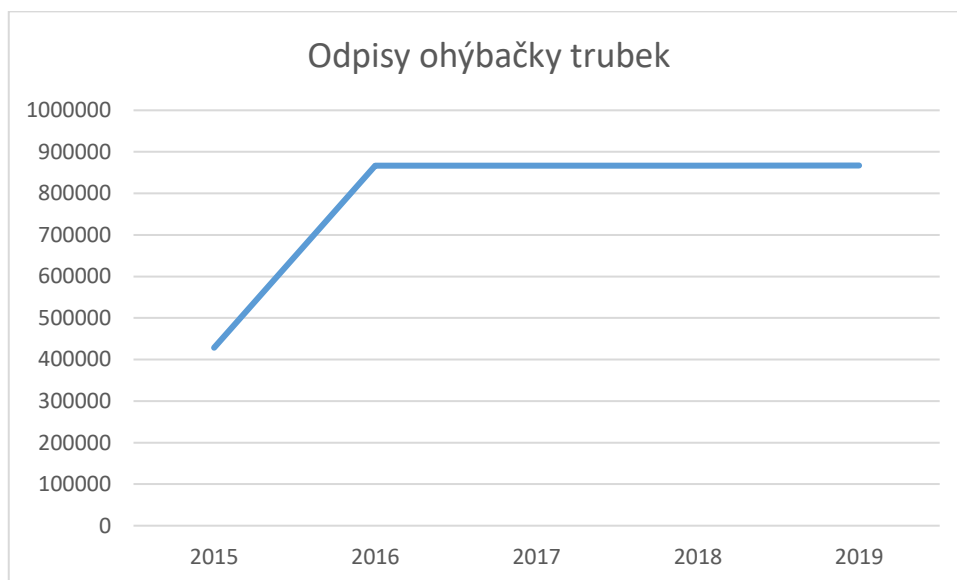
Analyzovaná společnost pořídila ohýbačku trubek formou nákupu od dodavatele ze zahraničí. Mezi odběratelem a dodavatelem byla sjednána kupní smlouva na částku 222 000 EUR bez DPH a cena zahrnuje veškeré náklady pro realizaci předmětu zakázky včetně nákladů souvisejících s daněmi, pojištěním, dopravou, clem. Součástí kupní smlouvy jsou

vymezeny také platební podmínky, kde je domluvena záloha ve výši 10 000 EUR bez DPH. Doplatek do 80 % ceny stroje na základě zálohové faktury před dodáním stroje a 10 % na základě finální faktury. Stroj je až do úplného zaplacení majetkem prodávajícího. Nedílnou součástí je také kopie pojištění, které musí být sjednáno kupujícím ve výši dvojnásobku hodnoty zakázky. Strany se také dohodly, že smlouva vstupuje v platnost pouze v případě přidělení dotace od Ministerstva průmyslu a obchodu ČR.

Cena pořízení je přepočtena ke dni zařazení do užívání denním kurzem ČNB, což dělá 5 998 884 Kč a od této ceny je odečtena poskytnutá dotace 2 103 339 Kč. Majetek je tedy zařazen do užívání a odepisován z částky 3 895 545 Kč.

Odpisy

Majetek je zařazen v 2. odpisové skupině – kovoobráběcí a ostatní obráběcí stroje. Účetní jednotka si zvolila rovnoměrné odepisování. Co se týče účetních odpisů, tak ty zvolila lineární podle daňových po dobu 60 měsíců. V prvních dvou měsících firma počítala účetní odpisy z pořizovací ceny 5 998 884 Kč. Po dvou měsících byla správně dle zákona o daních z příjmu z pořizovací ceny odečtena dotace a odpisy se proto snížily.

Obrázek 6 Odpisy ohýbačky

Zdroj: vlastní zpracování dle interních podkladů společnosti

Úvěr

Firma Kovonax, s.r.o. si vzala k financování ohýbačky úvěr ve výši 7 387 050 Kč, který splácela 6 let. Byl sestaven splátkový kalendář, kdy výše měsíčních splátek činila 76 261 Kč při dvou navýšených splátkách. Celkový úrok činil 454 138 Kč.

Vznik škody

V roce 2018 došlo dvakrát ke vzniku škody na tomto majetku. Na konci ledna toho roku došlo následkem krátkodobého přepětí v síti k poškození DRIVERU. Odhadovaná výše škody činila 70 000 Kč při spoluúčasti 10 000 Kč. A k druhé škodě došlo v důsledku zkratu na vedení za 20 000 Kč při spoluúčasti 10 000 Kč. Škoda byla zaúčtována správně na účet 378 003 – jiné pohledávky a 648 006 – ostatní provozní výnosy. Taktéž si firma Kovonax s.r.o. nechala opravit škodu firmou, která se těmito opravami zabývá a přišla jí faktura na tuto opravu. Částku za škodu si firma potom snížila z celkové částky úvěru (461 506/378 003).

Vyřazení

V roce 2020 došlo k odepsání ohýbacího stroje jak účetně, tak i daňově. Avšak účetní jednotka stroj stále používá a v účetnictví vede s nulovou zůstatkovou hodnotou. Účetní jednotka stanovila účetní odpisy dle daňových, avšak tato doba neodpovídá skutečnému opotřebení majetku.

Účtování související s ohýbacím strojem

Tabulka 9 Účtování ohýbacího stroje

	Účetní případ	Částka	MD	D
1.	Pořízení majetku	222 000 Eur / 5 998 884 Kč	042	321
2.	DPH	46 620 Eur / 1 259 765 Kč	343	321
3.	Příslib dotace	2 275 000 Kč	378	346
4.	Přijetí dotace	2 103 339 Kč	221	378
5.	Zúčtování dotace	171 661 Kč	346	378
6.	Snížení vstupní ceny o dotaci	2 103 339 Kč	346	042

7.	Poskytnutí úvěru	7 387 050 Kč	261	461
8.	Připsání úvěru na účet	7 387 050 Kč	221	261
9.	Zařazení majetku do užívání	5 998 884 Kč	022	042
10.	Splátky bance	22 630 Kč	461	221
11.	Zaplacení dodavateli	268 620 Eur/ 7 257 995 Kč	321	221
12.	Kurzová ztráta	2 023 Kč	563	321

Zdroj: vlastní zpracování dle interních podkladů společnosti

8.2 Svařovací automat

Společnost v roce 2017 koupila na fakturu svařovací automat včetně svařovací soupravy za celkovou cenu 1 152 000 Kč bez DPH od dodavatelské společnosti. Jelikož na tento stroj neměla firma tolik prostředků najednou, rozhodla se pořídit si ho na finanční leasing. Dodavatel neposkytuje zboží na leasing, a proto si tento leasing firma sjednala u banky a uzavřela leasingovou smlouvu na 54 měsíců. Banka poskytne tyto peníze ve čtyřech splátkách přímo dodavateli, který prodává svařovací automat firmě Kovonax.

Firma Kovonax, s.r.o. je povinna splácet každý měsíc, tj. celkem 54 měsíců částku ve výši 22 630 Kč, která je uzavřená ve smlouvě, konkrétně ve splátkovém kalendáři.

Tuto částku firma zaúčtovala do nákladů příštích období na účet 381 a na leasing mají analytickou evidenci 381001. V průběhu splátek tento účet rozpouštěli.

Hradili bance také zálohu, kterou účtovali na účtu 314 – poskytnuté zálohy a závdavky.

Pořízení

Stroj se stal majetkem společnosti až po úhradě všech dohodnutých splátek, tj. v listopadu 2021. V tomto měsíci firma uhradila sjednanou kupní cenu a majetek vede na účtu 022.

Tabulka 10 Přeplacení na úrocích

Nákupní cena u dodavatele	1 393 920 Kč
Kupní smlouva s bankou - leasing	1 393 920 Kč
Mimořádná splátka	278 784 Kč
Leasingové splátky	54 x 22 630 = 1 222 020 Kč
Na úrocích přeplaceno	106 884 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle interních podkladů společnosti

Dle výše uvedené tabulky č. 10 lze vidět, že firma na úrocích přeplatila 106 884 Kč.

Odpisy

Svařovací automat je zařazen do 2. odpisové skupiny a minimální doba odepisování je 5 let. Z tohoto důvodu byl finanční leasing sjednán na 54 měsíců. Firma Kovonax nesestavuje odpisový plán, avšak zaplacené úplaty jsou jako náklady daňově uznatelné.

8.3 Průmyslová budova č. 2

Tato budova byla pořízena 1. 1. 1943, jejíž pořizovací cena se rovnala 2 416 341 Kč. Tento majetek byl převeden do nově jmenované firmy a do majetku zařazen 1. 1. 1994. Majetek byl pořízen opět z dotace, která činila 1 721 297, tím pádem se pořizovací cena majetku musela snížit o přijatou dotaci a majetek byl do účetnictví zařazen v hodnotě 695 062 Kč.

Budova je vedena pod evidenčním číslem 1328 a zařazena do první třídy DM. Je vedena na účtu 021001, na položce Budovy a haly.

Způsob odepisování je rovnoměrný a majetek je zařazen v páté odpisové skupině, což znamená, že se bude odepisovat 30 let. Budova ale stále odepsaná ještě není, jelikož u ní došlo k několikanásobnému navýšení její hodnoty.

Dne 23. 5. 2001 účetní jednotka navýšila hodnotu majetku o 236 208 Kč, což se stalo z důvodu zavedení plynofikace. Dalším navýšením byla k 30. 10. 2007 oprava sociálního zařízení v průmyslové budově za celkovou částku 243 672 Kč. V roce 2009 došlo ke třem navýšením hodnoty majetku. Prvním bylo rozšíření budovy o sklad za 27 964 Kč, 30. 8. došlo k přístavbě brusírny – 22 410 Kč, kantýny pro zaměstnance – 83 593 Kč a čalounické dílny – 146 818 Kč.

V roce 2010 firma Kovonax s.r.o. vybudovala nízkotlakový rozvod plynu do prostoru stolárny u stříkárný laků v I. NP. Osazení plynového topidla s vzduchotechnickým

rozvodem do sousedních prostorů lakovny – 22 189 Kč. V tomto roce také došlo k opravě a nátěru fasády, opravě a nátěru oken, střešních okapů a svodů a zateplení pomocí fasádních polystyrenových desek průmyslové budovy za 43 100 Kč.

V roce 2014 pak došlo k výměně stávajících oken za plastová, osazení plastových vstupních dveří, k opravě vnitřních omítek a špalet. Také k nové světelné a silové elektroinstalaci, výměně radiátorů a opravě rozvodů topení, rozvodů vzduchu a vody. K opravě podlah, zamalování celého objektu, přesklení původních oken, a to všechno za 503 841 Kč.

V roce 2015 za 40 822 Kč účetní jednotka zhotovila protipožární otvírače dveří, elektroinstalaci a rozvody v prostorách stolárny, projektové dokumentace prodejny ke kolaudačnímu řízení.

V roce 2018 navýšila vstupní cenu přestavba kanceláře na prodejnu v části bývalé vrátnice, vybudování samostatných energetických okruhů (plyn, voda, elektrika), vybourání příček, osazení nových vstupních dveří, nové rozvody vodoinstalace a vybudování sociálního zařízení, nové rozvody plynoinstalace za 60 461 Kč.

A nakonec v roce 2020 navýšení ceny o 3 349 510 Kč z důvodu kontaktního zateplení obvodového pláště, zateplení střechy polystyrenem a provedení nové krytiny mechanicky kotvené PVC folie. Došlo k zhotovení nových hromosvodů, nátěru nových konstrukcí, k výměně dřevěných oken a vstupních dveří za plastová.

Všechny tyto činnosti navyšovaly vstupní cenu majetku, tzn. že šlo o technické zhodnocení na majetku. Dalo by se polemizovat o opravě a nátěru fasády, výměně oken nebo opravě omítek. Ale po konzultaci ve firmě jsem došla k závěru, že i v tomto případě se jedná o technické zhodnocení, jelikož se nejednalo o odstranění účinků částečného fyzického opotřebení, ale v tomto případě použili materiál, který zlepšil funkčnost majetku. Firmě bych ale doporučila jasné vymezení činnosti, již z toho důvodu, aby oni měli jasno, ale také v případě kontrol.

V některých případech ocenění technického zhodnocení nedosáhlo požadované výše ceny podle zákona o daních z příjmů, ale budovy v tomto ohledu tvoří výjimky. U nich je technické zhodnocení posuzováno ve vztahu k významnosti.

Tabulka č. 11 zobrazuje účtování související s pořízením, zařazením majetku a účtování o technickém zhodnocení.

Tabulka 11 Účtování budovy

1.	Pořízení budovy	042	221
2.	Zařazení budovy	021	042
3.	Technické zhodnocení	021	221

Zdroj: vlastní zpracování dle interních podkladů společnosti

Odpisy

Po všech navýšeních vstupní ceny o technické zhodnocení se pořizovací cena majetku rovná 6 464 442 Kč. S každým zvýšením vstupní ceny se mění odpisový plán a nyní k roku 2022 činí zůstatková hodnota stroje 4 482 624 Kč.

8.4 Pozemky

Firma Kovonax s.r.o. eviduje k roku 2022 celkem 29 pozemků, které v celkové výměře dělají 17 500 m čtverečních. Tyto pozemky vlastní již od roku vzniku, tj. rok 1992. Jelikož pořídila tyto pozemky před 30 lety, v účetnictví jsou všechny vedeny v pořizovací ceně 1 429 897 Kč.

Hlavní účel těchto pozemků je výroba, skladování a občanská vybavenost. Jsou to stavební pozemky a lze je využít také k související dopravní a technické infrastruktuře, k další stavbě, která svým užíváním a technickým zařízením nenaruší užívání staveb a nenaruší kvalitu prostředí souvisejícího území, což je například parkování, to má negativní účinky na prostředí.

Obrázek 7 Pozemky účetní jednotky

Zdroj: vlastní zpracování dle interních podkladů společnosti

Na obrázku č. 7, který je vyňat z Katastru nemovitostí, lze vidět, jak velkou část firma Kovonax, s.r.o. vlastní. Jde zde také vidět, jak velkou část pozemků zabírají budovy.

Každý pozemek má své inventární číslo, pod kterým je veden a účetní jednotka účtuje o těchto majetcích na účtu 031 s analytickou evidencí 001 pro všechny pozemky, jelikož všechny spadají do stavebních pozemků jejichž hlavním účelem je výroba, skladování a občanská vybavenost.

Na těchto pozemcích jsou postaveny skladištní budovy, galvanovna, lakovna, soustružna, montovaný sklad, správní budova a přípravná materiálu.

9 DOPORUČENÍ

Co se týče vnitřních účetních směrnic, firma Kovonax s.r.o. se řídí podle svých sestavených vnitropodnikových směrnic, které se týkají dlouhodobého majetku. Účetní jednotka vytvořila směrnice v oblasti odpisování, vyřazení a inventarizace majetku. Avšak tyto směrnice nejsou kompletní, a hlavně jsou zde popsány účetní operace, které již dnes neplatí nebo se nepoužívají. Taktéž ve svých normách uvádí informace, které neodpovídají skutečnosti.

Účetní jednotka v roce 2022 využívá celkem 213 ks dlouhodobého hmotného majetku, které zahrnují pozemky, budovy, stroje a zařízení. Z tohoto celkového počtu tvoří 163 ks plně odepsaného majetku, které ale firma stále v podniku využívá.

Všechny operace spojené s dlouhodobým hmotným majetkem jsou účtovány do účetního softwaru, který účetní jednotka k vedení účetnictví používá. Firma vlastní dva účetní programy, které jsou navzájem propojeny a každý má svou roli. Tyto programy jsou ale zastaralé a vznikají zde komplikace s účtováním dlouhodobého hmotného majetku.

Vnitřní účetní směrnice

Účetní jednotka nyní v roce 2022 pracuje se směrnicemi, které vytvořila již v roce 2020. V roce 2021 došlo k několika změnám, které se týkají dlouhodobého majetku, avšak hlavně v zákoně o daních z příjmů. V normách, které se týkají odpisování, inventarizace a vyřazení jsem našla zejména tyto neaktuální a chybné informace:

- Manka a škody vzniklé inventarizací účtují do **mimořádných** nákladů na účet 549 – manka a škody
- Není zde popsána možnost využití mimořádných odpisů
- Nejsou zde popsány způsoby výpočtů účetních odpisů
- Mají zde uvedeno, že změnu vstupní ceny DHM určuje zákon o daních z příjmů, avšak i přes změnu, která vyšla v platnost, účetní jednotka zařazuje do DHM majetek stále od 40 000 Kč
- Není zde zmínka o možnosti tvorby rezerv
- Není zde popsána analytická evidence DHM

Z tohoto důvodu bych účetní jednotce doporučila aktualizaci vnitropodnikových norem k roku 2022.

Zároveň účetní jednotka nevytvořila vnitropodnikové účetní směrnice k pořízení a oceňování dlouhodobého majetku. Tyto normy bych doporučila zavést kvůli jednotnosti při účtování jednotlivých případů, např. aby účetní jednotka zařazovala vždy stejné položky do vedlejší pořizovací ceny. Hlavně to potom může velmi pomoci nové účetní, aby se rychleji seznámila s pravidly účtování v tomto podniku.

Zde bych uvedla možnosti pořízení majetku, i když účetní jednotka pořizuje majetek hlavně na úvěr a z dotací, zahrnula bych zde i možnosti pořízení za hotové, na fakturu či z vlastních nákladů. Jak jsem již zmínila, v těchto normách bych také sepsala, jaké všechny náklady vstupují do pořizovací ceny majetku. Také bych zde popsala, že pořízení DHM účetní jednotka provádí přes účet 042 – pořízení DHM a vyjmenovala účty, na kterých se majetek eviduje a doplnila k tomu analytickou evidenci.

Odpisy

Ve vnitřních normách, které se týkají odpisování, účetní jednotka uvádí dva způsoby, kterými počítá daňové odpisy. Jsou to rovnoměrné odpisy a zrychlené odpisy. Každý majetek zařazuje do odpisových skupin, které jsou popsány v zákoně o daních z příjmů. V praxi však využívají pouze odepisování rovnoměrné.

Účetní odpisy nemá účetní jednotka ve svých normách upraveny. Ve většině případů účetní jednotka sestavuje účetní odpisy podle daňových, což dle mého názoru není úplně správně. Majetek zařazený v účetnictví by měl odpovídat skutečné době životnosti. Firma většinu svého majetku odepíše příliš brzy, a to neodpovídá poctivému zobrazení účetnictví, jelikož se jedná o zkreslené účetní informace. Proto bych ve směrnících doporučila uvést, že účetní odpisy sestavuje účetní jednotka podle daňových. Nebo takový způsob odpisování, který odpovídá skutečné době používání majetku. K tomuto účelu je možné využít výpočet dle časových či výkonových odpisů

V období, kdy byla zjištěna ztráta bych doporučila pozastavení odpisování. Uplatnění ztráty jako snížení základu daně si totiž účetní jednotka může využít pouze v pěti následujících letech po vzniku záporného výsledku hospodaření. Kdežto odpisy může účetní jednotka pozastavit a kdykoliv v nich zase pokračovat.

Dlouhodobý majetek v účetním softwaru

Při konzultacích ve firmě jsem měla možnost seznámit se s účetními programy ISAD a SypTel, který má účetní jednotka již od roku založení. Tyto programy jsou spolu provázány. Účetní program SypTel je starší verzí, a proto jej účetní jednotka doplnila programem ISAD.

Konkrétně v účtování dlouhodobého hmotného majetku není příliš velký problém, odpisy program sestavuje každý měsíc automaticky, avšak tyto odpisy jsou napojeny na program SypTel, který je vykazuje v kódech. Proto je často nesrozumitelný a je potřeba programu dobře rozumět. Taktéž je velmi zdlouhavé, než se účetní „dokliká“ na požadované místo, aby mohla majetek zaúčtovat. Jako další problém vidím, že účtování související s pořízením majetku se účtuje na jednom programu a tyto skutečnosti se musí převést do programu druhého, aby se zde mohly automaticky tvořit odpisy.

Proto bych doporučila investici na pořízení novějšího programu, který by nebyl tolik komplikovaný a účtování by mohlo být mnohem rychlejší a přehlednější. Problémem by nebyl ani čas strávený zaučováním, jelikož je ve firmě nová účetní, která se s nynějším programem musí také od začátku seznamovat a jelikož je velmi zastaralý, je dost možné, že novějšímu by se naučila rychleji.

Tabulka 12 Srovnávání účetních softwarů

Název	Cena
Pohoda SQL varianta standard	10 600 Kč/1 PC (14 484 Kč/2-3 PC) Aktualizace 4 600 Kč/1 PC (6 890 Kč/2-3 PC)
Ježek STEREO DUEL	25 500 Kč, (cena se sestavuje podle toho, jaké činnosti firma preferuje) Aktualizace 25 % z ceny nákupu
Money S3 varianta premium	14 990 Kč/1 PC (+ 3 490 Kč/každý další PC) Aktualizace 3 990 Kč (+ 1090 Kč/každý další PC)
Abra flexi business	8 550 Kč/1 PC nebo nájem 695 Kč/měsíc/1 PC Aktualizace 2 950 Kč/1 PC

Zdroj: vlastní zpracování

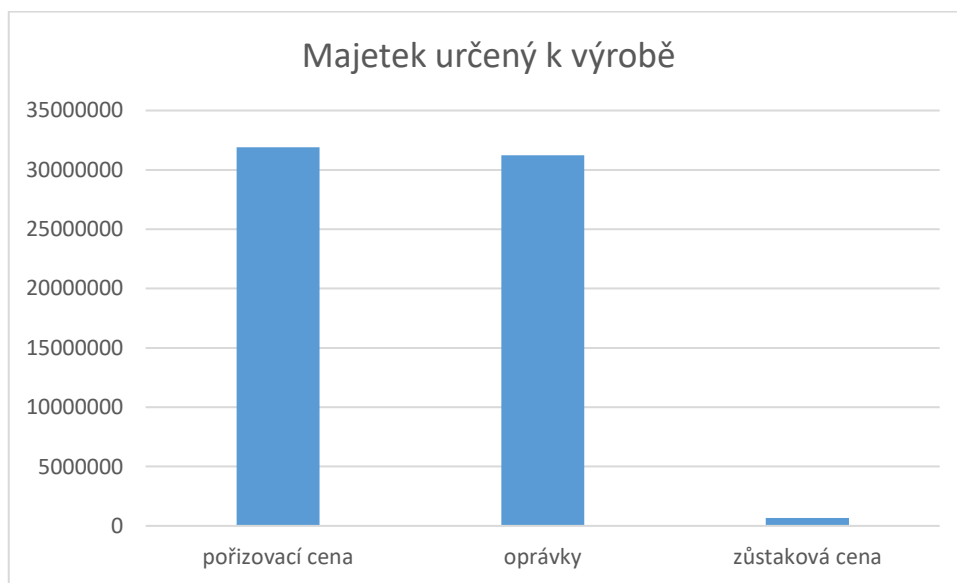
V tabulce č. 12 je vytvořen seznam čtyř účetních softwarů, které jsou určeny pro střední firmy k vedení podvojného účetnictví. Všechny výše uvedené programy jsou vybrány pro činnosti, které účetní jednotka používá, a to kompletní daňová evidence, vytváření výkazů, mzdová agenda, skladové hospodářství, majtková evidence a podpora prodeje. U všech

programů je napsána cena na rok na jeden počítač, případně sleva při zakoupení licence pro více počítačů, jelikož jsou ve firmě používány k účetnictví počítače dva. Každý rok je potřeba zaplatit si za aktualizace a tyto ceny jsou v tabulce též uvedeny.

Dle mého názoru při srovnávání těchto programů kvalita vs cena, bych doporučila výběr mezi programem Pohoda SQL nebo Money S3. Levněji vyjde program Money S3, avšak podle testu roku 2022 vyšel jako nejspolehlivější účetní program Pohoda SQL. Tento test se zaměřoval na softwary, které jsou určeny pro střední podniky. (Zdroj: <https://vas-pomocnik.cz/ucetni-software/>)

Opotřebení majetku

Jak již bylo zmíněno, účetní jednotka přebírá ve většině případů k výpočtům účetních odpisů rovnoměrné daňové odpisy. Účetní odpisy by měly sloužit pro vyjádření skutečné doby použití majetku. A proto doporučuji sestavit plán odpisů tak, aby vyjadřoval poctivé zobrazení opotřebení.

Obrázek 8 Majetek určený k výrobě
Zdroj: vlastní zpracování dle interních podkladů společnosti

V grafu (obrázek č. 8) je zobrazena odepsanost majetku určeného k výrobě, který je zařazen do třídy číslo 4. Lze si všimnout, že zůstatková cena činí pouze 680 322 Kč.

Kromě špatně sestavených účetních odpisů ale také firma doopravdy používá hodně opotřeбенý a zastaralý majetek.

Posledním majetkem, který firma pořídila, byla v roce 2015 ohýbačka. Od té doby firma nakoupila jen vysokozdvíhový vozík, který je ale pouze doplňkem a není přímo určen k výrobě.

Hodně majetku firma používá již od svého založení a tento majetek účetní jednotky je příliš zastaralý a není proto podle mého názoru výroba tak efektivní, co se týče rychlosti výroby nebo kvality výrobků. Majetků, které firma pořídila od roku 2010 je pouze 16 ks z celkového počtu 118. Jelikož firma Kovonax s.r.o. je firma výrobní, doporučila bych jim pořízení nového majetku, kterým by zvýšila právě zmíněnou efektivitu výroby.

Samozřejmě na tuto investici bude firma potřebovat dostatek finančních prostředků. Jelikož je firma už dost zadlužená, doporučila bych zvážit možnost prodeje části svých pozemků, které nevyužívá ke svému podnikání. Firma Kovonax s.r.o. by mohla prodat pozemek č. 187/1 spolu s č. 186/3, jelikož tyto pozemky nejsou využity. Pozemek sice není určen ke stavbě rodinného domu, ale dal by se využít ke stavbě dílny, skladu či jiné budovy určené k podnikání. Tento pozemek by se pak musel přecenit na reálnou hodnotu, která by dle mých propočtů podle aktuálních cenových rozpětí těchto druhů pozemků mohla činit 2 700 000 Kč.

Kromě toho by firma mohla také majetek pouze pronajímat okolním firmám ke svému podnikání, z čehož by mohla také získat peněžní prostředky.

11 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnocení evidence, účtování a stavu dlouhodobého hmotného majetku ve výrobní společnosti Kovonax, s.r.o., podání návrhu doporučení a sledování odlišností teorie od praxe.

V teoretické části byl popsán dlouhodobý majetek z hlediska zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, konkrétně paragrafů, které se týkají dlouhodobého majetku. Problematika se dotkla okrajově také zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty a zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník.

Rešerše zákonů a odborné literatury se týkala hlavně oblastí pořízení majetku a vymezení, jak je podle platných právních legislativ možné takový majetek pořídit. Popsala jsem zde, jakými způsoby lze majetek ocenit podle toho, jak byl majetek pořízen a na jakých účtech je povinna účetní jednotka druhy majetků vést. Další kapitola se týkala odpisování majetku, a to jak účetního, tak daňového. Zde jsem vymežila všechny druhy účetních i daňových odpisů, jejich výpočty a účtování. Dále zde byly popsány způsoby vyřazení majetku, účtování o technickém zhodnocení, provedení inventarizace a způsob tvoření rezerv.

V části praktické jsem pak analyzovala firmu Kovonax, s.r.o. a porovnávala informace od této účetní jednotky s teoretickou částí. Firma postupuje podle platných právních norem a vytvořených vnitropodnikových směrnic, u kterých jsou dodrženy ustanovení zákonů. Vypsány jsou zde způsoby, jakými účetní jednotka pořizuje svůj dlouhodobý hmotný majetek, což je hlavně formou úvěru a leasingu. Oceňuje tedy pořizovací cenou. Popsala jsem zde jejich vnitřní účetní směrnice, které se týkají odpisování majetku, inventarizace a vyřazení. Firma využívá pouze rovnoměrných daňových odpisů a účetní odpisy stanovuje podle daňových. Majetek je vyřazen hlavně likvidací či z důvodu prodeje. Všechny tyto operace jsou v souladu s platnými zákony, podle kterých se účetní jednotka musí řídit.

Závěr práce je věnován zhodnocení podniku a doporučení, které se týká vnitřních účetních směrnic – doplnění a aktualizace informací, způsobů účetního odpisování a vysoké odepsání dlouhodobého majetku a návrh ke koupi nového účetního programu ke zkvalitnění evidence dlouhodobého hmotného majetku a urychlení jeho účtování.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ALTAXO: Vlastní náklady a reprodukční pořizovací cena [online] 2019 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.altaxo.cz/provoz-firmy/ucetnictvi-a-dane/danove-vydaje/vlastni-naklady-a-reprodukcni-porizovaci-cena>
- [2] BARTUŠKOVÁ, Lenka, Účetní závěrka krok za krokem – příloha In: Money S3 [online] 13.10.2021 [Cit. 14. 3. 2022] Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/jak-na-ucetni-zaverku-priloha/>
- [3] BOHDALOVÁ, Marie. Účtování dotací In: Uctovani.net [online] 2.12.2013 [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Uctovani-dotaci&idc=127>
- [4] ČESKO, 1991. Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 107/1991. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>
- [5] ČESKO, 1992. Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 117/1992. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586#cast3>
- [6] ČESKO, 2002. Vyhláška č. 500/2002 Sb., prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 174/2002. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500>
- [7] ČESKO, 2012. Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 33/2012. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [8] Dashöfer Holding & Verlag Dashöfer [online] ©2005 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: https://www.dashofer.cz/download/docs/ongmpo_ukazka.pdf?wa=WWW06IX
- [9] DOLEŽAL, Radko, ŘEHÁK, Jiří a PILAŘOVÁ, Ivana, Dlouhodobý hmotný majetek-pořízení In: Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály [online] 3.10.2017 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/dlouhodoby-hmotny-majetek-porizeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EmtBL-kb09JENCq7b2MfOmdrJfTGJxQrnQ/>
- [10] HAAS KUBÁTOVÁ, Alena, Krátkodobé a dlouhodobé úvěry In: Portál Pohoda [online] 11.8.2021 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/kratkodobe-a-dlouhodobu-uvery-%E2%80%93-ucty-231-a-461/>
- [11] HAVLOVÁ, Andrea, Účtování o dotacích In: DReport [online] 23.6.2020 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.dreport.cz/blog/uctovani-o-dotacich/>

- [12] HRUŠKA, Vladimír, 2021, Účetní případy pro praxi 2021. Praha: Grada, 240 s. ISBN 978-80-271-3105-1
- [13] IÚčto.cz: Co je to finanční leasing [online], © 2022. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.iucto.cz/ucetni-tipy/ucetnictvi/co-je-to-financni-leasing/>
- [14] KOVANICOVÁ Dana, 2009, Abeceda Účetních znalostí pro každého. 19. aktualizované vydání, Praha: Bova-Polygon, 413 s. ISBN 978-80-7273-156-5
- [15] KRÁLOVÁ, Magdalena, HEJRET, Miloslav, 2020. Zákon o účetnictví s komentářem. Grada, 112 s. ISBN 978-80-271-1047-6.
- [16] MACHALA, Otakar, Daně, Zůstatková cena dlouhodobého majetku In: Účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály [online]. 9.1.2018 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: https://www.du.cz/33/zustatkova-cena-dlouhodobeho-majetku-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4ElRHge_8mMLuLJWi-xduTw1rJfTGJxQrnQ/
- [17] NOVOTNÝ, Pavel, 2019. Účetnictví pro úplné začátečníky. Praha: Grada, 208 s. ISBN 978-80-271-2251-6
- [18] NOVOTNÝ, Pavel. 2007. Finanční účetnictví. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 270 s. ISBN 978-80-86730-16-5.
- [19] PASEKOVÁ, Marie, 2007. Účetní výkazy v praxi. Praha: Kernberg, 212 s. ISBN 978-80-903962-6-5
- [20] PILÁTOVÁ, Jana, 2021. Účtová osnova, české účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele. 3. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 415 s. ISBN 978-80-7554-310-3
- [21] Portál Pohoda: Účtování drahých kovů a uměleckých děl [online]. © 2022 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/uctovani-drahych-kovu-a-umeleckych-del/>
- [22] PROKŮPKOVÁ, SVOBODA, 2014, Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 152 s. ISBN 978-80-7478-522-1
- [23] PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK, 2019. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 18. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 350 s. ISBN 978-80-7554-219-9.
- [24] RYNEŠ, Petr, 2022. Podvojný účetnictví a účetní závěrka: Průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2022. 22. vyd. Olomouc: Anag, 1181 s. ISBN 978-80-7554-348-6
- [25] SEDLÁČEK, Jaroslav, 2017. Finanční účetnictví: postupy účtování. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 239 s. ISBN 9788073806446.

- [26] SKÁLOVÁ, Jana, SUKOVÁ, Anna, a kol., 2022, Podvojně účetnictví 2022. Praha: Grada, 197 s. ISBN 978-80-271-3595-0
- [27] STROPKOVÁ, Šárka, Účtování dlouhodobého majetku – odpisování, In: Portál Pohoda: [online] 21.1.2013 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/uctovani-dlouhodobeho-majetku-odpisovani-a-nbsp;vy/>
- [28] STROUHAL, Jiří, Oceňování majetku k rozvahovému dni, In: Anzdoc [online] 2005 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://adoc.pub/913-oceovani-majetku-k-rozvahovemu-dni.html>
- [29] ŠTEFÁNKOVÁ, Adéla, Vykazování dlouhodobého majetku v podniku, [online] Zlín, 2021, [cit. 2022-03-28]. Bakalářská práce, Univerzita Tomáše Bati, fakulta managementu a ekonomiky, ústav financí a účetnictví, vedoucí práce Marie Paseková, Dostupné z: http://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/46800/%c5%a1tef%c3%a1nkov%c3%a1_2021_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- [30] ŠTEKER, Karel a OTRUSINOVÁ, Milana, 2016. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 288 s. ISBN 978-80-271-0048-4
- [31] ŠTOHL, Pavel. 2016. Učebnice účetnictví 2016: pro střední školy a pro veřejnost. Sedmnácté, upravené vydání. Znojmo: Pavel Štohl, 216 s. ISBN 978-80-87237-92-2
- [32] Účetní průvodce MáDáti [online]. © 2022 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: https://www.madati.cz/info/delfinuctytxt.asp?cd=217&typ=r&levelid=U_026.HTM
- [33] Účetní průvodce MáDáti [online]. 2022 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.madati.cz/info/delfinheslatxt.asp?cd=218&typ=r&levelid=DOTACE.HTM>
- [34] VALOUCH, Petr, 2012. Účetní a daňové odpisy, Praha: Grada, 141 s. ISBN 978-80-247-4114-7

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BÚ – bankovní účet

D – dal

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

DPH – daň z přidané hodnoty

i = rok odpisování

MD – má dáti

n = počet let, po které byl již majetek odepisován

O = odpis

PC = počítač

PC = pořizovací cena

SMV – samostatné movité věci

SR – státní rozpočet

t = počet let životnosti majetku

V celkové – výkon, který ÚJ předpokládá, že za svoji životnost odpisovaný majetek vytvoří

V roční – roční výkon odpisovaného majetku

VH – výsledek hospodaření

Vyhláška – Vyhláška č. 500/2002 Sb., pro podnikatele

Zákon o daních z příjmů – Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon o účetnictví – Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

ZC = zůstatková cena

ZH = zbytková hodnota

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Druhy odpisů	31
Obrázek 2 Odpisové sazby	33
Obrázek 3 Odpisový koeficient	34
Obrázek 4 Vývoj VH	42
Obrázek 5 Odepsanost DHM	48
Obrázek 6 Odpisy ohýbačky	50
Obrázek 7 Pozemky účetní jednotky	55
Obrázek 8 Majetek určený k výrobě	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Pořízení DHM za hotové	20
Tabulka 2 Pořízení DHM na fakturu	20
Tabulka 3 Nabytí majetku bezúplatně	21
Tabulka 4 DHM pořízený ve vlastní režii	22
Tabulka 5 Finanční leasing	23
Tabulka 6 Dotace	24
Tabulka 7 Vyřazení majetku.....	28
Tabulka 8 Neodepsaný DHM	47
Tabulka 9 Účtování ohýbacího stroje	51
Tabulka 10 Přepčení na úrocích.....	53
Tabulka 11 Účtování budovy.....	55
Tabulka 12 Srovnávání účetních softwarů.....	59

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Rozvaha k 1. 3. 2020 část aktiv

Příloha P II: Rozvaha k 1. 3. 2020 část pasiv

Příloha P III: Inventurní karta

PŘÍLOHA P I: ROZVAHA K 1. 3. 2020 ČÁST AKTIV

Obsah dle zákona č. 563/1991 Sb.,
vyhlásky č. 503/2002 Sb., ve znění
pozdějších předpisů a ČÚS

ROZVAHA (BALANCE)
v plném rozsahu
ke dni 31.03.2020
(v celých tisících Kč)

Název a sídlo účetní jednotky
KOVONAX spol. s r.o.
Sušilova 477/
Bystřice pod Hostýnem
76861

Rok	Měsíc	IČO
2020	3	46345949

Označení	Text	Řádek	Sledované účetní období			Minulé úč. období netto
			Brutto	Korekce	Netto	
	AKTIVA CELKEM	001	122 505	-80 599	41 906	40 922
A.	Pohledávky za upsany základní kapitál	002	0	0	0	0
B.	Stálá aktiva	003	89 929	-79 964	9 965	10 598
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	663	-663	0	0
	1. Nehmotné výsledky vývoje	005	0	0	0	0
	2. Ocenitelná práva	006	663	-663	0	0
	2.1. Software	007	663	-663	0	0
	2.2. Ostatní ocenitelná práva	008	0	0	0	0
	3. Goodwill	009	0	0	0	0
	4. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0
	5. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	0	0	0
	5.1. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	0	0	0	0
	5.2. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	013	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	014	89 266	-79 301	9 965	10 598
	1. Pozemky a stavby	015	38 447	-31 355	7 092	10 163
	1.1. Pozemky	016	1 430	0	1 430	1 430
	1.2. Stavby	017	37 017	-31 355	5 662	8 733
	2. Hmotné movité věci a jejich soubory	018	44 839	-42 455	2 384	102
	3. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	019	0	0	0	0
	4. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	020	5 491	-5 491	0	0
	4.1. Pěstelské celky trvalých porostů	021	0	0	0	0
	4.2. Dospělá zvířata a jejich skupiny	022	0	0	0	0
	4.3. Jiný dlouhodobý hmotný majetek	023	5 491	-5 491	0	0
	5. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	024	489	0	489	333
	5.1. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	025	0	0	0	0
	5.2. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	026	489	0	489	333
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	027	0	0	0	0
	1. Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	028	0	0	0	0

PŘÍLOHA P II: ROZVAHA K 1. 3. 2020 ČÁST PASIV

Označení	Text	Řádek	Sledované účetní období	Minulé účetní období
	PASIVA CELKEM	082	41 906	40 922
A.	Vlastní kapitál	083	2 649	2 299
A.I.	Základní kapitál	084	20 000	20 000
	1. Základní kapitál	085	20 000	20 000
	2. Vlastní podíly (-)	086	0	0
	3. Změny základního kapitálu	087	0	0
A.II.	Ážio a kapitálové fondy	088	0	0
	1. Ážio	089	0	0
	2. Kapitálové fondy	090	0	0
	2.1. Ostatní kapitálové fondy	091	0	0
	2.2. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	092	0	0
	2.3. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)	093	0	0
	2.4. Rozdíly z přeměn obchodních korporací (+/-)	094	0	0
	2.5. Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací (+/-)	095	0	0
A.III.	Fondy ze zisku	096	0	0
	1. Ostatní rezervní fondy	097	0	0
	2. Statutární a ostatní fondy	098	0	0
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	099	-17 518	-17 895
	1. Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)	100	-17 701	-17 895
	2. Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)	101	183	0
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	102	167	194
A.VI.	Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)	103	0	0
B. + C.	Cizí zdroje	104	39 166	38 545
B.	Rezervy	105	0	0
	1. Rezerva na důchody a podobné závazky	106	0	0
	2. Rezerva na daň z příjmů	107	0	0
	3. Rezervy podle zvláštních právních předpisů	108	0	0
	4. Ostatní rezervy	109	0	0
C.	Závazky	110	39 166	38 545
C.I.	Dlouhodobé závazky	111	10 339	19 516
	1. Vydané dluhopisy	112	0	0
	1.1. Vyměnitelné dluhopisy	113	0	0
	1.2. Ostatní dluhopisy	114	0	0
	2. Závazky k úvěrovým institucím	115	10 339	18 441
	3. Dlouhodobé přijaté zálohy	116	0	0
	4. Závazky z obchodních vztahů	117	0	0
	5. Dlouhodobé směnky k úhradě	118	0	0
	6. Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	119	0	0

PŘÍLOHA P III: INVENTÁRNÍ KARTA

INVENTÁRNÍ KARTA DM - účetní období: 3/2022

I. SPECIFIKACE DM

Název DM: OHYBAČKA TRUBEK ER 32 K 3520	Inventární číslo: 2076
Název modelu:	Třída DM: 4
Daňová pořís. cena: 53 210	SKP:
Pořizovací cena: 53 210	DPH: 0
Datum pořízení: 1.1.1966	Účet DM: 022/001
Registr. značka:	NS: 20
Snižení PC o dotaci: 0	Dotace do KF: 0
Číslo dokladu:	Výrobní číslo:

II. ZVÝŠENÍ A SNÍŽENÍ POŘIZOVACÍ CENY

Č.f.	Datum	Eměna	Nová poř. cena	Text
------	-------	-------	----------------	------

III. ODPISY

Účetní odpis - roční odpis, sazba: 12.50 %	Měsíční účetní odpis: 0
Daňový odpis - způsob odpisování: lineární	
- odpisová skupina: 2	Roční daňový odpis: 0
Technické zhodnocení: N	

Č.f.	ROK	Poř. cena	Účetní odpisy			Daňové odpisy			
			% saz	odpis	EC na konci období	Poř. cena % odp.	odpis	EC na konci období	
1	2019	53 210	12.5	0	0	53 210		0	0
2	2020	53 210	12.5	0	0	53 210	22.25	0	0
3	2021	53 210	12.5	0	0	53 210	22.25	0	0
4	2022	53 210	12.50	0	0				

IV. ÚDAJE O PŘEVODECH MEZI NS

Platnost do:	NS původní	NS nová
--------------	---------------	------------

V. SPOLUVLASTNICTVÍ

Forma spoluvlastnictví:
Spoluvlastník:

VI. VYŘAZENÍ